

کیسینجر، دشمن سرسخت
امپراتوری ایران انقلابی

۱۸۰ | هفته‌نامه | ۲۹ آذرماه ۱۴۰۲ | سال ششم | صفحه ۴۰۰۰ تومان

افق اقتصاد

روزانه بیش از ظرفیت یک فاز پارس جنوبی اتلاف گاز در کشور صورت می‌گیرد!

صفحه ۲ را بخوانید

اقتصاد سرمایه‌داری
امری فردگرایانه یا اجتماعی؟

جنگ‌های صلیبی «شکر» را
برای اروپاییان به ارمغان آورد

انزوای انگلیس، آمریکا و اسرائیل

در حال رقم خوردن است؟

اقتصاد جهانی در آستانه
«جنگ سرد دوم» قرار دارد

فقیرترین کشورهای جهان ۳/۵ هزار
میلیارد دلار بدهی دارند

افق

به منظور برقراری رابطه تجار با جهان تغییر تعطیلات پایان هفته ضروری است

امیر مومنی
رئیس کنفدراسیون صادرات ایران

موضوع تغییرات احتمالی در تعطیلات آخر هفته در ایران، از اینجا کلید می‌خورد که دولت با هدف ترغیب جذب گردشگران و گسترش رفت‌وآمدها بین استان‌های کشور از یک سو و رونق تجارت خارجی از سوی دیگر، به دنبال افزایش تعطیلات آخر هفته است؛ این در حالی است که در دنیا نیز، بسیاری از کشورها تا سه روز تعطیلات را هم در آخر هر هفته، تجربه می‌کنند.

ایران تقریباً هفته‌ای دو روز را به تعطیلات آخر هفته اختصاص داده؛ هرچند که روز پنجشنبه نیز تقریباً نیمه تعطیل است و اگرچه ادارات دولتی تعطیل هستند؛ اما بانک‌ها و برخی شرکت‌های بخش خصوصی تا نیمه‌روز مشغول به کار بوده و از ظهر به بعد تعطیل می‌شوند و عملاً یک بلا تکلیفی برای روزهای پنجشنبه وجود دارد.

از آنجا که دولت به دنبال رونق گردشگری در روزهای آخر هفته بوده و وزارت میراث فرهنگی و گردشگری در دولت قبل و دولت کنونی نیز، این پیشنهاد را مطرح کرده، اما یکی از مشکلات جدی که طی چند دهه گذشته، تجارت خارجی ایران را در بعد صادرات، واردات، کارکرد بانک‌ها و فعالیت‌های اقتصادی با مشکل مواجه کرده است، عدم هم‌زمانی تعطیلات آخر هفته ایران با اغلب کشورهای دنیا است؛ به این معنا که بالای ۹۰ درصد کشورهای دنیا، شنبه و یکشنبه تعطیل بوده و تنها کشورهای محدودی هستند که روزهای پنجشنبه و جمعه تعطیل هستند

موضوع در تصمیم‌گیری برای تعطیلات پایانی هفته، تنها محدود به ارتباط بانک‌ها نیست؛ بلکه تمام ادارات و فعالان اقتصادی در ۵ کشور اصلی طرف تجاری ایران، همگی شنبه‌ها و یکشنبه‌ها تعطیل هستند؛ به عنوان مثال چین به عنوان اولین شریک تجاری ما در صادرات و امارات به عنوان اولین شریک ما در حوزه واردات، شنبه و یکشنبه تعطیل هستند؛ یا حتی هند و ترکیه هم به همین ترتیب تعطیل هستند؛ لذا وقتی ۸۰ درصد تجارت ما با ۵ کشور خلاصه شده و تعطیلات همه این کشورها نسبت به ایران دو روز متفاوت است؛ عملاً تجار ما ۴ روز را در ارتباطات تجاری خود با شرکا از دست می‌دهند. این قطع ارتباط صرفاً در حوزه روابط بانکی نیست، بلکه در حوزه انجام مذاکرات، خرید و فروش کالاها و بسیاری از فرآیندهای تجاری، مشکلات زیادی به دلیل همین عدم تطبیق تعطیلات برای تجار به وجود می‌آید که امیدواریم مجلس به این موضوع توجه داشته باشد.

قطعاً اگر تعطیلات ایران هم به جمعه و شنبه موکول شود؛ این موضوع می‌تواند بخشی از مشکلات تجاری کشور را حل و فصل کند؛ ضمن اینکه با توجه به اینکه ایران عضو بریکس و پیمان شانگهای است و تمام کشورهای این پیمان‌ها قرار داشته و شرکای فعلی یا آتی ایران به شمار می‌آیند، تعطیلی خود را روزهای شنبه و یکشنبه قرار داده‌اند، بهتر است ایران نیز برای مرادات بیشتر روزهای جمعه و شنبه برای تعطیلات انتخاب کند تا تطبیق تعطیلات به شکل بهتری با این کشورها صورت گیرد. / امهر

از دست بدهیم، مشکلات بیشتر خواهد شد و عملاً تجار ۴ روز تمام را با دنیا قطع ارتباطات کاری و تجاری خواهند داشت. اگر مجلس تصمیم به اعمال تعطیلی جمعه و شنبه بگیرد، اختلاف تعطیلات ما با دنیا به دو روز تقلیل خواهد یافت و مشکلات کمتر خواهد شد، به نحوی که می‌تواند به تجارت ایران در ارتباط با کشورهای خارجی و نیز ارتباط بانکی ایران با بانک‌های بین‌المللی کمک کند؛ لذا انتظار فعالان اقتصادی از مجلس این است که به این موضوع توجه ویژه داشته و حالا که تصمیم‌گیری در مورد این مسئله مهم در دستور کار قرار گرفته و قرار است که این موضوع تعیین تکلیف شود، به تبادل‌ات تجاری کشور توجه ویژه‌ای داشته باشند.

این‌ها به برخی اظهارنظرها مبنی بر اینکه به دلیل تحریم‌ها، ارتباطات بانکی ما با دنیا قطع است و تعطیلی بانک‌های ایران در روزهایی که در دنیا بانک‌ها مشغول به کار هستند، خللی در تجارت خارجی ایران وارد نمی‌کند، (باید گفت) قرار نیست که ایران تا آخر دنیا در تحریم باقی بماند و روابط بانکی آن با دنیا قطع باشد؛ همان‌طور که مسئولان عالی‌رتبه اعلام کرده‌اند، تحریم‌ها باید رفع شده و اقتصاد به شرایط عادی برگردد؛ بنابراین قانونی که در مجلس مصوب می‌شود برای کوتاه‌مدت نیست و ده‌ها سال پابرجا خواهد ماند، بنابراین نباید در شرایط ویژه نسبت به یک موضوع اظهار نظر خلاف واقع داشت؛ بلکه باید نظرات کارشناسی را مبنی بر شرایط کلی اعمال نماییم.

و این موضوع سبب شده تا ارتباطات تجاری فعالان اقتصادی، عملاً چهار روز در هفته با دنیا قطع باشد.

کشورهای اسلامی هم شنبه و یکشنبه را تعطیل کرده‌اند

حتی کشورهای اسلامی مثل ترکیه، سوریه و پاکستان سال‌ها است که تعطیلات پایان هفته خود را به شنبه و یکشنبه منتقل کرده‌اند و به تازگی امارات متحده عربی نیز این هماهنگی تعطیلات را با دنیا انجام داده و حتی زمزمه‌هایی مبنی بر پیوستن عربستان نیز به این جرگه به گوش می‌رسد که به صورت تغییر روزهای تعطیل خود، این هماهنگی با دنیا را انجام دهد.

البته کشورهای عربی مثل امارات متحده عربی، روز جمعه را به دلیل اهمیت برگزاری آئین سیاسی-عبادی نماز جمعه تعطیل اعلام کرده و در کنار تعطیلی شنبه و یکشنبه، نیم روز جمعه را هم به این تعطیلی اضافه و اکنون تعطیلات دو و نیم روزه آخر هفته را اعمال کرده‌اند؛ اما از آنجا که روز جمعه برای ایران یک روز مذهبی بسیار مهم است، بعید به نظر می‌رسد بتوان شنبه و یکشنبه را به عنوان تعطیلات پایانی هفته در کشور اعلام کرد؛ بنابراین اگر تعطیلی از پنجشنبه و جمعه به شنبه منتقل شود، بخشی از مشکلات تجارت ما با دنیا حل و فصل خواهد شد.

اگر مجلس تصمیم بگیرد که روزهای پنجشنبه و جمعه به عنوان تعطیلات پایانی هفته به صورت کامل تعطیل باشند و نیم روز کاری پنجشنبه را در بانک‌ها

روزانه بیش از ظرفیت یک فاز پارس جنوبی، اتلاف گاز در کشور صورت می‌گیرد!

رئیس شورای راهبردی بهبود محیط کسب و کار گفت: اگر روند مصرف گاز در کشور اصلاح نشود، در پایان برنامه هفتم ۷۲۰ میلیون مترمکعب در روز ناترازی گاز خواهیم داشت.

حمیدرضا فولادگر، در نشست شورای راهبردی بهبود محیط کسب و کار با موضوع ناترازی انرژی، ادامه داد: به نظر می‌رسد در کوتاه‌مدت، مهم‌ترین اقدامی که می‌توان علاوه بر افزایش تولید، برای حل ناترازی انجام داد، موضوع بهینه‌سازی مصرف است. در کنار آن، ذخیره‌سازی و همچنین گازرسانی با روش‌های دیگر از جمله گاز مایع LPG و واردات گاز از ترکمنستان با تعرفه‌های مناسب، می‌تواند جوابگوی ناترازی گاز باشد.

به گزارش اتاق ایران آنلاین، او با تأکید بر ضرورت تجدیدنظر در سیاست‌های گازرسانی کشور، اظهار کرد: یکی از دلایل افت فشار گاز اصرار بر انتقال گاز از طریق لوله‌کشی به همه مناطق شهری و روستایی است. در حالی که برخی مناطق روستایی و شهری به دلیل موقعیت جغرافیایی برای لوله‌کشی مناسب نبوده و باید از روش‌های دیگری برای گازرسانی به آن‌ها استفاده کرد.

بین عرضه تا مصرف نهایی، ۳۸ درصد اتلاف انرژی صورت می‌گیرد

فریدون اسعدی، مشاور بخش انرژی مرکز پژوهش‌های اتاق ایران در این نشست با ارائه گزارش «ابعاد ناترازی گاز و آثار آن بر کسب و کارها»، گفت: ایران بر اساس آمار سال ۹۹، حدود ۸٫۵ میلیون بشکه کل تولید اولیه نفت خام داشته که از این میزان ۶ میلیون و ۸۰۰ هزار بشکه نفت خام برای عرضه انرژی اولیه برای مصرف داخلی صرف می‌شود.

او با تأکید بر اتلاف بسیار زیاد نفت در شبکه تولید، انتقال و توزیع، ادامه داد: از این میزان ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه روزانه در بخش خانگی، صنعت و حمل و نقل مصرف می‌شود. به بیان دیگر ۳۸ درصد اتلاف انرژی بین عرضه انرژی تا مصرف نهایی وجود دارد.

به گفته او از میزان مصرف ۴٫۲ میلیون نفت خام، سهم بخش خانگی ۲۶ درصد، سهم صنعت ۲۹ درصد، حمل و نقل ۲۳ درصد، پتروشیمی ۱۲ درصد و سهم بخش تجاری ۶ درصد بوده است.

اسعدی افزود: از سهم ۲۶ درصدی بخش خانگی، ۷۸ درصد گاز طبیعی تأمین‌کننده انرژی بخش خانگی و سهم برق ۱۲ است. در صنعت هم همین نسبت برقرار است. حمل و نقل را ۸۷ درصد فرآورده‌ها و ۱۳ درصد گاز طبیعی تأمین می‌کند.

او با بیان اینکه مجموع یارانه پنهان اختصاص داده شده بخش انرژی در سال ۸۹ بالغ بر ۸۳ میلیارد دلار بوده است، گفت: از این رقم سهم نیروگاه ۲۶٫۹ درصد، حمل و نقل ۲۵ درصد، صنعت ۲۲ درصد، بخش خانگی ۲۰ درصد و بخش تجاری ۳٫۱ درصد است. همچنین ۶۳٫۳ درصد از این رقم به گاز طبیعی و حدود ۳۷ درصد دیگر یعنی ۳۰ میلیارد دلار به بنزین و نفت گاز اختصاص داده شده است.

اسعدی با اشاره به اینکه در سال ۱۴۰۰، بالغ بر ۸۳ درصد روستاها و ۹۶ درصد شهرها گازرسانی شده‌اند، بیان کرد: ما مجموعاً ۳۸ هزار کیلومتر لوله‌کشی گاز در کشور داریم در حالی که هیچ کشوری در دنیا این میزان لوله‌کشی گاز ندارد و نباید مخاطرات امنیتی آن را در هنگام بروز اتفاقاتی مثل زلزله نادیده گرفت. با این وجود قرار است تا سال ۱۴۰۴ این میزان لوله‌کشی به ۴۵ هزار کیلومتر برسد. این در حالی است که برای هر هزار کیلومتر لوله‌کشی گاز به ۱٫۵ میلیارد دلار بدون ایستگاه تقویت فشار و ۳ میلیارد دلار با در نظر گرفتن ایستگاه تقویت فشار نیاز داریم که تأمین این منابع هم، خود، موضوع قابل بحثی است.

اسعدی با بیان اینکه کل مصرف گاز کشور در سال ۱۴۰۰، بالغ بر ۲۱۵ میلیارد مترمکعب بوده است،

افزود: این یعنی به طور متوسط روزانه ۵۹۰ میلیون مترمکعب گاز در کشور مصرف می‌شود که سهم نیروگاه ۲۸٫۳ درصد، صنایع غیرعمده ۲۴٫۳ درصد، بخش خانگی ۲۷ درصد و صنایع عمده ۱۹٫۶ درصد بوده است.

او گفت: در فرایند توزیع تا مصرف گاز، سالانه ۱۰ تا ۱۱ میلیارد مترمکعب اتلاف صورت می‌گیرد. یعنی روزانه ۲۷ میلیون مترمکعب گاز اتلاف می‌شود که بیش از یک فاز پارس جنوبی است.

اسعدی با اشاره به چشم‌انداز میزان مصرف گاز با ادامه روند موجود و بدون اجرای برنامه اصلاحی، بیان کرد: مصرف نهایی گاز به طور متوسط با رشد ۴٫۴ درصدی، در سال ۱۴۰۴ روزانه کسری ۵۸ میلیون مترمکعبی، در سال ۱۴۱۰ نیز کسری ۲۶ میلیون مترمکعبی، در سال ۱۴۱۵ هم کسری ۲۴۵ میلیون مترمکعب در روز خواهد داشت و با رشد مصرف ۳٫۲ درصدی در سال ۱۴۲۰ روزانه ۵۱۲ میلیون مترمکعب در روز کسری و ناترازی خواهیم داشت.

او ادامه داد: با ارقام مصرف گاز و اتلافی که در شبکه انتقال و توزیع صورت می‌گیرد، باید سیاست اصلاح مصرف در اولویت باشد. همچنین در این سیاست اصلاح نیز موضوع اصلاح راندمان نیروگاه‌ها و سیکل ترکیبی کردن آن‌ها باید در اولویت قرار بگیرد.

او با تأکید بر اینکه لازم است کارآمدسازی تعرفه‌ها نیز مورد توجه قرار گیرد، افزود: تعرفه گذاری در مجموعه گاز در ۱۲ پله اجرا می‌شود و پیشنهاد ما این است که به ۴ یا ۵ پله کاهش یابد. در حال حاضر ۵۰ درصد مصرف گاز خانگی در پله اول تا سوم قرار دارند و ۴۰۰ مترمکعب به ازای هر واحد در تهران قبض صادر می‌شود که با افزایش تعرفه مصرف این مشترکین می‌شود تغییراتی در میزان مصرف ایجاد کرد.

به گفته او، تعرفه سه پله اول از سال ۹۳ تا کنون افزایش نیافته است. اسعدی گفت: قبض سه پله اول به طور متوسط ۳۰ هزار تومان و سهم صورت حساب گاز در سال ۹۴ از سبد خانوار ۵ درصد بوده که در سال ۹۹ به یک درصد کاهش یافته است.

او تأکید کرد: اولویت‌بندی طرح‌های بهینه‌سازی با اتکا به ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید و اجرای بازار بهینه‌سازی انرژی و محیط زیست، در بخش مصرف و خودتأمینی صنایع و جمع‌آوری گازهای فلر با مشارکت بخش خصوصی، تأمین مالی اکتشاف و تولید بر پایه صادرات، اصلاح رابطه مالی گاز و دولت و ذخیره‌سازی گاز و اصلاح ضریب بار مصرفی در بخش تولید، از جمله راهکارهای پیشنهادی است.

تبصره ۱۴ بودجه، انگیزه بهینه‌سازی مصرف را از بین برده است

آرش نجفی رئیس کمیسیون انرژی اتاق ایران، هم گفت: تا تبصره ۱۴ وجود دارد انگیزه‌ای برای بهینه‌سازی وجود نخواهد داشت. شرکت گاز بر تولید، تمرکز کرده و برای بهینه‌سازی برنامه‌ای ندارد. سال گذشته تعویض ۴ هزار بخاری مصوب شد اما حتی یک بخاری تعویض نشده است. او تصریح کرد: از سال ۹۲ تا کنون رشد جمعیت ۱۱ درصدی را تجربه کرده‌ایم، در حالی که در حوزه برق ۳۷ درصد رشد مصرف و ۲۳ درصد رشد تولید و در حوزه گاز ۵۲ درصد رشد مصرف و ۴۴ درصد رشد تولید داشته‌ایم.

نجفی گفت: در این شرایط گاز صنایع و بخش تولید قطع می‌شود اما برای اصلاح مصرف خانگی اقدامی صورت نمی‌گیرد و اراده‌ای برای اصلاح ساختار و مدیریت مصرف انرژی وجود ندارد.

عدم تناسب صدور مجوزهای کسب و کار با زیرساخت‌های انرژی

حسین محمد صالح، معاون امور مهندسی و بهره‌برداری شرکت ملی گاز، نیز معتقد بود: عدم همگن بودن زنجیره‌های کسب و کار کشور با سازمان‌های خدماتی، یکی از دلایل ناترازی انرژی است. او ادامه داد: مجوزهای گلخانه و ... آن هم به گلخانه‌هایی با پایین‌ترین راندمان به صورت بی‌رویه و حتی در مناطقی که زیرساخت‌های گازرسانی وجود ندارد و یا در مناطقی که بیشترین ناترازی را داریم، صادر می‌شود. مساحت گلخانه‌ها بیش از ۶۵ هزار مترمربع است و باید برای این وضعیت تدبیری اندیشیده شود.

ساناز جعفرزاده، مدیر برنامه ریزی تولید وزارت نیرو، هم با اشاره به راندمان ۳۹٫۱ درصدی نیروگاه‌های حرارتی، به موضوع تک سوخت بودن اکثر صنایع کشور و وابستگی صددرصدی آن‌ها به گاز پرداخته و گفت: اگر بتوان سوخت دوم برای صنایع تعریف کرد (البته منوط به توجه به کیفی‌سازی سوخت و تبعات زیست محیطی آن) می‌توان بخشی از مشکل ناترازی را حل کرد.

رضا وفایی‌یگانه، معاون اقتصادی و کسب و کار اتاق تعاون، نیز گفت: متأسفانه وزارت نفت اقدامی برای بهینه‌سازی مصرف انجام نداده و مصوبات در زمینه تعویض بخاری‌ها اجرا نشده است.

جعفر مرعشی مشاور اتاق ایران هم معتقد بود: باید شکل دادن به بازار انرژی به رسمیت شناخته شود تا بهینه‌سازی مصرف هم معنا پیدا کند.

برآورد خسارت ۷ میلیارد دلاری قطع گاز و برق صنایع

در بخش دیگر از این نشست، محمدمجید فولادگر، معاون هماهنگی محیط کسب و کار وزارت صمت با ارائه گزارش «صنعت، پیشران رشد و حافظ امنیت کشور» گفت: در سال گذشته خسارت قطع گاز و برق صنایع به ترتیب پنج و دو میلیارد دلار برآورده شده است. متأسفانه عدم تناسب ساختارهای دولت با تولید یکی از چالش‌های اصلی این بخش است. عدم وجود فرمانده واحد تولید در کشور، کم‌رنگ بودن نقش وزارت صمت در سیاست‌ها و مدیریت انرژی، قیمت‌گذاری دستوری و بی‌توجهی دولت به بخش خصوصی، برخی دیگر از چالش‌های تولید از نگاه فولادگر بود. او محور اصلی رشد در کشور را بخش صنعت دانسته و گفت: توسعه صنعتی صادرات محور و دانش بنیان الگوی وزارت صمت برای انجام فعالیت‌ها است. فولادگر با بیان اینکه آماده انجام کار جدی با بخش خصوصی هستیم، ادامه داد: نزدیک به ۲۱ هزار واحد صنعتی در حال ساخت، ۶۰ هزار واحد در مرحله دریافت مجوز و ۹ هزار واحد صنعتی را کد در کشور وجود دارد. به عبارت دیگر، دست کم حدود ۳۰ هزار واحد را کد و نیمه‌تمام وجود دارد که معادل ۱٫۲ میلیون فرصت شغلی فریز شده در کشور بوده و سرمایه معطل در این واحدها بیش از دو هزار همت (هزار میلیارد تومان) است.

او با تأکید بر ضرورت تعامل مراکز پژوهشی بخش خصوصی و تعاونی با وزارت صمت به عنوان تسهیلگر فضای سیاسی و همکاری با بخش خصوصی، افزود: تکمیل واحدهای را کد در اولویت وزارت صمت است. بیش از ۶۰ درصد از این واحدها با مشکل تأمین ارز مواجه هستند. این در حالی است که تا کنون بالغ بر دو هزار و ۸۰۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات ارائه شده و فقط ۵۰ هزار میلیارد تومان آن به تولید اختصاص داده شده است.

معاون هماهنگی محیط کسب و کار وزارت صمت، گفت: تأمین آب و برق صنایع، توسعه استفاده از سوخت‌های پاک و با اولویت ذخیره‌سازی و تولید و مصرف هیدروژن سبز، جایگزینی خودروهایی برقی برای خروج از چاله بنزین، توسعه اکتشاف معادن و هوشمندسازی آن‌ها و توسعه صادرات خدمات فنی و مهندسی در کشورهای منطقه از مهم‌ترین پروژه‌های پیشران وزارت صمت هستند.

در نهایت به پیشنهاد رئیس شورای راهبردی بهبود محیط کسب و کار، مقرر شد نشست دیگری با هدف نهایی کردن پیشنهادات درباره ناترازی گاز و اجرای مناسب ماده ۲۵ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، به این موضوع اختصاص داده شود.

روند توسعه کشورهای منطقه ترسناک است

افق اقتصاد در نشست کمیسیون احداث و خدمات فنی و مهندسی اتاق ایران با تاکید بر ظرفیت تشکلهای تخصصی این حوزه در توسعه زیرساختهای کشور، کمیته توسعه این کمیسیون با هدف معرفی پروژههای زیرساختی و پیشران توسعه کشور تشکیل شد.

کمیسیون احداث و خدمات فنی و مهندسی اتاق ایران، نشستی با حضور تشکلهای تخصصی حوزه احداث و خدمات فنی و مهندسی برگزار کرد.

سرمایه گذاری کشورهای همسایه در زیرساختها

به گزارش اتاق ایران، در ابتدای این نشست، رئیس کمیسیون احداث و خدمات فنی و مهندسی اتاق ایران از وضعیت توسعه زیرساختها در کشور گفت و آن را با پروژههای سرمایه گذاری در زیرساختها، در کشورهای منطقه مقایسه کرد.

علی نقوی افزود: کشورهای همسایه با شتاب زیادی در میسر توسعه گام برمی دارند و کشورهایی مانند عربستان، ترکیه، امارات متحده عربی هر روز سرمایه گذاری بیشتری در زیرساختها انجام می دهند و این برای ما خبر مناسبی نیست و ما هر روز مزیت های نسبی خود را از دست می دهیم.

رئیس کمیسیون احداث و خدمات فنی و مهندسی اتاق ایران گفت: انتشار اخبار سرمایه گذاری های مستمر کشورهای همسایه در انرژی های تجدیدپذیر در حالی منتشر می شود که ما علیرغم مزیت های فراوان در این حوزه پیشرفتی نداشتیم. وضعیت ما در توسعه اکثر زیرساخت های استراتژیک نیز این چنین است. به اصلاح این مسیر به ظرفیت و توانمندی و مشارکت تشکلهای مهندسی کشور نیاز جدی داریم. البته توجه به نقش تشکلهای مهندسی در توسعه کشور نیازمند بازاندیشی است و باید از این ظرفیتها بهره برد.

او ادامه داد: یکی از مدل های همکاری بین حاکمیت و بخش خصوصی برای توسعه کشور، همکاری برای توسعه منطقه مکران است که کمیسیون خدمات فنی و مهندسی اتاق ایران آمادگی کامل دارد با تجمیع توانمندی تشکلهای مهندسی کشور و اتاق های بازرگانی، مشارکت جدی در تهیه مطالعات، تهیه مدل های مالی، پیشنهاد عنوانی پروژهها بر اساس مزیت های منطقه اقدام کند. ما باید به این نکته، حساس باشیم که شکاف توسعه ای کشور با کشورهای منطقه هر روز بیشتر می شود و ممکن است به نقطه ای برسیم که امکان جبران وجود نداشته باشد.

نیازمندی به الگوی توسعه

بعد از آن محمد امیرزاده، فعال حوزه خدمات فنی و مهندسی گفت: اتاق های بازرگانی ظرفیت توسعه را در خود دارد ولی توسعه به روش و مدل نیازمند دارد. از کشورهایی چون چین، امارات تا کشورهای دموکرات، اقتصاد توسعه یافته دارند. این کشورها الگوهای سیاسی متفاوتی دارند ولی همه این ها در اقتصاد یک روش و الگو در پیش گرفته اند: محیط اقتصادی مناسب که در آن رانت، ویژه خورای و تبعیض و فساد وجود ندارد. اما در ایران سیاست گذاران اقتصادی، هنوز به ظرفیت صنعت احداث توجه ندارند؛ این صنعت هزینه توسعه کشور را می تواند به شدت پایین آورد.

امیرزاده، نایب رئیس سابق اتاق ایران گفت: روابط بین الملل و ارتباط با کشورهای منطقه ظرفیت بسیار مهمی است که در حال حاضر ما به دلیل تحریمها نمی توانیم از این فرصتها بهره بگیریم. خرید ماشین آلات به ایران به دلیل تحریمها، مشکل است. از طرفی قانون گذاران و سیاست گذاران از ظرفیت خدمات فنی و مهندسی اطلاع دقیقی ندارند. وقتی مدیران کشور، ظرفیت های اقتصاد را نشانند، سدره توسعه اقتصادی خواهد شد.

او تصریح کرد: این روزها لایحه بودجه ۱۴۰۳ به مجلس ارسال شده؛ باید در این سند مالی بستریهایی فراهم شود که دولت معوقات بخش خصوصی را برپا دزد.

دولت و مجلس باید نسبت به صنعت ساخت و احداث شناخت داشته باشد.

اقتصاد ساحلی ایران

رضا حاجی کریم، رئیس فدراسیون صنعت آب ایران، گزارشی با عنوان توسعه ساحل مکران ارائه کرد. ویژگی خاص منطقه مکران، مجاورت با دریا است و تنها منطقه ای است که بنادر اقیانوسی دارد و به دریاهای آزاد دسترسی دارد.

او ادامه داد: در کنفرانس ریو ۱۹۹۲ درباره مدیریت یکپارچه نوار ساحلی گفته شد و این در ۲۰۲۲ به اقتصاد آبی تغییر کرد. در این حوزه به بحث پایداری توسعه نوار ساحلی تأکید شد و محورهای مختلف توسعه ای مانند محور جمعیتی، بازرگانی، صنعتی، دسترسی به بازارهای جهانی، تولید انرژی و نیرو، ماهی گیری و آبیاری پروری و گردشگری و نظامی مورد توجه قرار گرفت. باید به هر کدام از این محورها توجه ویژه ای شود.

حاجی کریم تصریح کرد: اقتصاد ساحلی ایران بسیار مهم است. در ایران ۲۰ درصد جمعیت کشور در استان های ساحلی زندگی می کنند ولی در آمریکا این نسبت ۸۱ درصد جمعیت است که ۸۳ درصد GDP کشور را تولید می کنند و این نسبت در ایران ۲۱ درصد است. او ادامه داد: برای بهره گیری از ظرفیت های سواحل مکران باید برنامه پنج ساله توسعه مکران تصویب و اجرا شود ولی متأسفانه به این موارد بی توجهی می شود. باید برای توسعه این منطقه توجه ویژه شود. باید بر این حوزه که منطقه به نسبت بکری هست، برنامه ریزی اصولی، علمی و منطبق بر استانداردهای جهانی انجام شود ولی متأسفانه برخی طرح هایی را در این حوزه طراحی می کنند که به اصول توسعه پایدار توجه نمی شود. او پیشنهاد کرد: اتاق ایران می تواند در مطالعات توسعه پایداری مکران همکاری ویژه ای داشته باشد. مکران شاید آخرین نکته ای باشد که می توان در آنجا به توسعه پایدار تأکید کرد. ممکن است در مناطق بندری دیگر، ظرفیت توسعه ای از بین رفته باشد و آسیب های منطقه ای و محیط زیستی جدی ای به مناطق (بندر عباس) زده است.

نقوی، رئیس کمیسیون احداث و خدمات فنی و مهندسی اتاق ایران در ادامه این نشست گفت: فدراسیون آب درباره مسائل حوزه آبی منطقه مکران و توسعه این منطقه گزارش تفصیلی ارائه کرد و نیاز است سایر تشکلهای حوزه های مختلف این بررسی را انجام دهند. باید از ظرفیت تشکلهای حوزه های تخصصی استفاده شود.

ضرورت تطبیق طرحها با سند ملی آمایش سرزمین

مهرداد اشتری، عضو هیات رئیسه شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی صنفی و حرفه ای کشور گفت: تشکلهای حوزه احداث می توانند در حوزه امنیت ملی و توسعه ای و توسعه پایدار کشور اثر گذار باشند. بخش خصوصی باید با هم افزایی و همراهی هم در این مسیر گام بردارند. سند ملی آمایش سرزمین سند بالادستی

است و باید طرحها با این سند تطبیق داشته باشد. با توجه به سند آمایش سرزمین، می توان در تمام زمینه ها حوزه مکران، طرح های توسعه ای را بررسی کرد. در اینجانباز به همراهی و همکاری همه حوزه هاست. اشتری ادامه داد: تغییر اقلیم یکی از مشکلات کشور است؛ دما یک درجه بالا رفته و این باعث تبخیر بیشتر شده است. باید در ابتدای هر طرحی، مطالعات جامع انجام شود. باید پتانسیلها و محدودیتها با تأکید بر آمایش سرزمین انجام شود. باید پروژهها با عنایت به طرح جامعه بررسی و عارضه یابی شود تا به توسعه پایدار دست یافت.

او تصریح کرد: در طول بیش از ۸۰۰ کیلومتر ساحل، کشت شور ورزی را انجام می دهند که امارات در حوزه ساحل های خود به این موضوع توجه دارد ولی ایران به خاطر مسائل اعتباری، این حوزه را مغفول گذاشته است.

حاجی کریم در ادامه گفت: باید از منابع محدود استفاده بهینه داشته باشیم. باید اتاق ایران و شورای هماهنگی همراهی و هم افزایی و هم صدایی داشته باشند و از موازی کاری بپرهیزند. باید در این مسیر از ظرفیت اتاق ایران استفاده شود.

بخش خصوصی باید مطالبه گر باشد

محمد حلوائی، عضو کمیسیون احداث و خدمات فنی و مهندسی اتاق ایران گفت: بخش خصوصی باید مطالبه گر باشد و اتاق بازرگانی در این امر جایگاه مهمی دارد. هم راستایی، هم زبانی، هم صدایی و هم سویی بخش خصوصی در پیشبرد اهداف اقتصادی بسیار مهم است. اتاق ایران در این مسیر ایجاد این هم صدایی باید به گونه ای رفتار کند که نتایج مثبتی حاصل شود. نقش اتاق در هماهنگی و هم راستایی چه در نقشه راه، چه در تولید محتوا و یا هر یک از بخش هایی که اتاق باید در آنها نقش داشته باشد، می بایست مشخص باشد. در واقع، اتاق جایگاهی است که صدای تشکلهای و بخش خصوصی را در سطوح بالاتر منعکس و خواسته ها و نیازهای اعضا خود را مطرح می کند. همه ما درد و درمان را می شناسیم ولی راه رسیدن به درمان، شیوه ای است که اتاق باید در پیش بگیرد و ما هم در تشکلهای مطالبه گر باشیم.

او تصریح کرد: درخواست ما از اتاق این است که به عنوان تشکل تشکلها و وظیفه مطالبه گری در سران سه قوه و دستگاه های اجرایی را داشته باشد و به عنوان اصلی ترین ابزار و مهارت، همراه با خرد جمعی، به هماهنگی و ایجاد یکصدایی میان تشکلهای و فعالان بخش خصوصی ایفای نقش کند.

مشکلات جدی در مبانی

ساعد مسعودی عضو کمیسیون احداث و خدمات فنی و مهندسی اتاق ایران گفت: اتاق ایران باید در سطح حکمرانی مطالعاتی انجام دهد و برای مشارکت عمومی خصوصی تلاش کند و به سیاست گذاران توضیح دهد و روشننگری کند تا از منابع و ظرفیت های کشور محافظت کند. ما باید سعی کنیم در مراکز تصمیم گیری نماینده

داشته باشیم. در سطح دیگر باید تشکلهای خواسته و مطالبات خود را امداد بیان کنند.

سعید معنوی، عضو شورای هماهنگی تشکلهای صنفی و خدمات فنی، مهندسی گفت: ما طرح های مختلف توسعه ای از طرح هادی برای توسعه روستایی تا طرح آمایش و طرح ستیران را طراحی کرده ایم. اما در چهار دهه اخیر به این موارد به دلیل اینکه به توسعه اعتقادی ندارند، توجه نشده است. ما در مبانی مشکلات جدی داریم. باید در توجه به مسئله توسعه نگاه مطالبه گری داشته باشیم.

محمد طاهر آهنگری، نایب رئیس کانون طراحی مهندسی و طراحی مونتاز ایران هم گفت که باید به جایگاه مطالبه گری اتاق و تشکلهای در مسائل توسعه ای تأکید شود. باید در تشکلهای به مسئله هم افزایی توجه شود و به نتیجه بیشتر فکر کنیم تا خروجی چنین نشست هایی هماهنگی و هم راستای در نقشه راه و تولید محتوا باشد و اتاق ایران در این مسیر نقش اساسی داشته باشد.

او ادامه داد: باید کمیسیون و تشکلهای در تدوین نقشه راه و مسیر توسعه، طرحی آماده کنند. کمیسیون احداث از تجارب شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی صنفی و حرفه ای کشور استفاده کند. در کلیات طرح ملی داشته باشیم و در جزئیات با هم همراهی کنیم. مهندسان کشور باید علوم انسانی بدانند و تاریخ بخوانند. از دل این شناخت تاریخ و ظرفیتها و تجارب می توان، ابزاری برای توسعه انتخاب کرد و یک صدای مسیر توسعه حرکت کند.

عدم توجه به توسعه پایدار

بهمن دادمان، رئیس هیات مدیره سندیکای شرکت های ساختمانی هم در این نشست گفت: در منابع عمومی بودجه برای پروژه های عمرانی تخصیص داده نشده است. به نظر می رسد امسال وضعیت دشوارتری رانسیبت به سال های گذشته خواهیم داشت. او ادامه داد: نمودار هزینه عمرانی نسبت به جاری از چهار دهه گذشته تا امروز، از ۵۵ درصد به ۲ درصد رسیده است و این نشان دهنده رویکرد کلان کشور به حوزه عمران و توسعه است. با توجه به کسری بودجه، اصلی ترین مسئله دولت، تأمین هزینه های جاری است و در متمم بودجه همیشه از بودجه عمرانی کسر کرده و به بودجه جاری اضافه می کنند. در حال حاضر هم رویکرد دولت این است و ما به این شیوه مزیت های کشور را از دست می دهیم.

دادمان افزود: در چند سال آینده مزیت شمال جنوب را از دست می دهیم و به وارد کننده حوزه انرژی تبدیل می شویم و همه اینها به دلیل عدم توجه به توسعه پایدار است. اتاق ایران و تشکلهای باید در اصلاح رویکرد کلی گامی بردارند و این جز با تبیین اینکه توسعه پایدار مؤلفه تأمین امنیت ملی است، ممکن نیست. تأخیر از توسعه پایدار لطمات جدی ای بر کشور خواهد داشت. باید به توسعه نگاه متوازن داشت و همه ابعاد توسعه همدیگر را تقویت کند و یکی نقطه ضعف دیگری نشود.

سرمایه انسانی مهم ترین مسئله در توسعه

علیرضا مقدس زاده، رئیس شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی صنفی و حرفه ای کشور در این نشست گفت: سرمایه انسانی مهم ترین مسئله در توسعه است که اتاق ایران و تشکلهای خود گرفتار مشکلات سازمانی است. اتاق ایران مکلف است ساماندهی تشکلهای را انجام دهد و امیدواریم در این مسیر گام اساسی بردارد. باید برنامه منظمی تدوین شود تا از ظرفیت های همه تشکلهای برای رساندن صدای بخش خصوصی به دولت و قدرت بهره بگیریم.

در ادامه این نشست بر سند آمایش سرزمین و انجام مطالعات مطابق با این سند تأکید شد. همچنین قرار شد «کمیته توسعه» در کمیسیون احداث و خدمات فنی و مهندسی اتاق ایران تشکیل شود و در این کمیته، گفت و گوهای توسعه ای مکران ادامه یابد.

اقتصاد جهانی در آستانه «جنگ سرد دوم» قرار دارد

گیتا گوپینات، یکی از مقامات ارشد صندوق بین‌المللی پول می‌گوید تکه‌تکه شدن اقتصاد جهانی به بلوک‌های مختلف قدرت، خطر از بین رفتن هزاران میلیارد دلار از تولید ناخالص داخلی را به همراه دارد.

به گزارش اتاق ایران، یکی از مقامات ارشد صندوق بین‌المللی پول هشدار داد: اقتصاد جهانی در آستانه جنگ سرد دوم است، جنگی که می‌تواند پیشرفت‌های حاصل از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی را نابود کند. گیتا گوپینات، معاون اول مدیرعامل صندوق بین‌المللی پول، در سخنرانی خود در کلمبیا گفت که تجزیه‌فزاینده اقتصاد جهانی به بلوک‌های قدرت منطقه‌ای، با محوریت آمریکا و چین، خطر نابودی هزاران میلیارد دلار از تولید جهانی را به همراه دارد. به گفته او اگر جهان با دانستن این هزینه‌ها وارد جنگ سرد دوم شود، ممکن است شاهد نابودی متقابل قطعی اقتصادی نباشد؛ اما قطعاً شاهد نابودی دستاوردهای تجارت آزاد خواهد بود.

گوپینات با هشدار نسبت به اینکه جهان به دلیل افزایش تنش‌ها بین قدرتمندترین کشورهای سیاره زمین در «قطعه عطف» قرار گرفته است، از دولت‌ها خواست تا از لبه این پرتگاه عقب‌نشینی کنند و در صورت امکان روی اولویت‌های اقتصادی مشترک کار کنند.

هشدارهای گوپینات در بحبوحه کاهش سرعت تجارت بین‌المللی از زمان تهاجم روسیه به اوکراین در فوریه ۲۰۲۲ تاکنون مطرح شده است، تهاجمی که تنش‌های موجود میان آمریکا و کشورهای اروپایی در غرب با چین و روسیه در شرق را شعله‌ور ساخت.

به گفته این مقام ارشد صندوق بین‌المللی پول، درحالی‌که هیچ نشانه‌ای از عقب‌نشینی گسترده از جهانی شدن وجود ندارد، خطوط گسل در حال ظهور هستند زیرا تکه‌تکه شدن ژئواکونومیک به‌طور فزاینده‌ای در حال تبدیل شدن به یک واقعیت است. اگر پراکندگی عمیق‌تر شود، جهان خود را در میان یک جنگ سرد

جدید خواهد دید. گوپینات با بیان آسیب‌های احتمالی ناشی از فروپاشی تجارت بین دو بلوک شرق و غرب، گفت که اقتصاد جهانی در صورت حذف قطعی تجارت میان دو بلوک، می‌تواند انتظار زیان‌هایی به ارزش حدود ۲٫۵ درصد از تولید ناخالص داخلی، یا حدود ۲٫۵ هزار میلیارد دلار، برابر ۲ هزار میلیارد پوند را داشته باشد.

باین‌حال، بسته به توانایی اقتصادها برای انطباق با تقسیمات جدید در تجارت جهانی، زیان می‌تواند به ۷ درصد تولید ناخالص داخلی جهان برسد. تکه‌تکه شدن سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به دو بلوک با محوریت آمریکا و چین هم می‌تواند در درازمدت منجر به زیان جهانی حدود ۲ درصد از تولید ناخالص داخلی شود.

تجارت بین‌المللی و جریان سرمایه‌گذاری در سال‌های اخیر در بحبوحه فروپاشی روابط بین برخی از قدرتمندترین اقتصادهای جهان، با افزایش سیاست‌گذاری حمایت‌گراانه از زمان بحران مالی ۲۰۰۸ به بعد، سقوط کرده است. در واکنش به این شرایط،

شرکت‌ها پس از سال‌ها جهانی‌سازی کنترل نشده از زمان فروپاشی دیوار برلین، زنجیره‌های تأمین را «ریسک‌زدایی» کرده‌اند. اختلال در زنجیره‌های تأمین جهانی در دوران همه‌گیری کرونا، در میان موجی از تغییر مراکز تأمین از کشورهای خارجی به داخل کشورهای مبدأ یا به داخل مرزهای کشور دوست کشور مبدأ، یعنی تأمین مواد کلیدی از تأمین‌کنندگان داخلی یا تأمین‌کنندگان کشورهای هم‌سود دوست، این روند را تسریع کرده است.

دولت‌ها همچنین برای شروع رشد اقتصادی داخلی و ایجاد شغل میلیاردها دلار سرمایه در دسترس قرار می‌دهند و در عین حال صنایع سبز را برای مقابله با شرایط اضطراری اقلیمی توسعه می‌دهند.

گوپینات درحالی‌که اذعان داشت که این روند برای کشورها مزایایی هم دارد، هشدار داد که شکست در مدیریت این فرآیند می‌تواند به راحتی بر این مزایای آن غلبه کند و به‌طور بالقوه نزدیک به سه دهه صلح،

یکپارچگی و رشد را که به رهایی میلیاردها نفر از فقر کمک کرد، وارونه سازد. او کشورهای غیرمتعهد سیاسی که به‌عنوان «اتصال‌دهنده» بین بزرگ‌ترین قدرت‌های اقتصادی رقیب عمل می‌کنند را از جمله اقتصادهایی معرفی کرد که از روند کنونی تجارت جهانی سود خواهند برد. به‌صورت خاص او به این موضوع اشاره کرد که چگونه برخی از تولیدکنندگان بزرگ لوازم الکترونیکی تولید خود را از چین به ویتنام منتقل می‌کنند زیرا آمریکا روی کالاهای چینی تعرفه وضع کرده است؛ باین‌حال، ویتنام بیشتر قطعات موردنیاز خود را از چین تأمین می‌کند. به گفته او کشورهای آمریکای لاتین از دیگر مثال‌هایی هستند که در این بازی سود خواهند کرد، از جمله صادرکنندگان آمریکای جنوبی و مکزیکی که امسال رتبه چین به‌عنوان بزرگ‌ترین صادرکننده کالا به آمریکا را تحت‌الشعاع قرار داد.

گوپینات گفت: بسیاری از تولیدکنندگانی که در مکزیکی کارخانه افتتاح می‌کنند، شرکت‌های چینی هستند که بازار آمریکا را هدف قرار می‌دهند، به‌طوری‌که انجمن شهرهای صنعتی خصوصی مکزیکی انتظار دارد که طی ۲ سال آینده از هر ۵ کسب‌وکار جدید، یکی چینی باشد. این یعنی بهره بردن مستقیم از انحراف تجارت و سرمایه‌گذاری در اقتصاد جهانی از هم‌گسختگی که باعث می‌شود تأثیر منفی و هزینه‌های پراکندگی بر تجارت جهانی کاهش پیدا کند. باین‌حال، این کشورها همچنین می‌توانند از بدتر شدن شکست در تجارت بین‌المللی ضرر کنند.

به گفته این مقام صندوق بین‌المللی پول، اگر فروپاشی و چنددستگی قدرت‌های اقتصادی جهان بدتر شود، حتی کسانی که از تکه‌تکه شدن در اشکال ملایم آن سود می‌برند، در یک سناریوی افراطی، ممکن است تکه‌ای بزرگ از اقتصادی بسیار کوچک‌شده را به دست بیاورند، به بیانی دیگر، همه ممکن است بازنده باشند.

اقتصاد به زبان خودمان اقتصاد سرمایه‌داری؛ امری فردگرایانه یا اجتماعی؟

بخش دوم

نظام اقتصادی و جامعه

اقتصاد اساساً فعالیتی اجتماعی است. هیچ کس قادر نیست به تنهایی از پس آن برآید (مگر اینکه یک عارف گوشه نشین باشد). ما بر کار یکدیگر تکیه می‌کنیم و در حین کار بر یکدیگر اثر متقابل می‌گذاریم. با وجود این، از آنجا که معمولاً اقتصاد با ثروت خصوصی یا فردی، سود، و نفع شخصی یکی فرض می‌شود، ممکن است سخن گفتن از اقتصاد به عنوان فعالیتی «اجتماعی» عجیب به نظر برسد. با وجود این، از آنجا که معمولاً اقتصاد با ثروت خصوصی یا فردی، سود، و نفع شخصی یکی فرض می‌شود، ممکن است سخن گفتن از اقتصاد به عنوان فعالیتی «اجتماعی» عجیب به نظر برسد. در واقع، اقتصاددانان «بازار-آزاد» با این پیش‌فرض شروع می‌کنند که بشر ذاتاً موجودی خودخواه است (هر چند که زیست‌شناسان و به همین شکل، انسان‌شناسان این فرض را رد کرده‌اند). در واقع، اقتصاد سرمایه‌داری خود به هیچ وجه امری فردگرایانه نیست، بلکه اجتماعی و از بسیاری جهات مشارکتی است. ثروتمندترین میلیاردر جهان بدون نقش حمایتی کارگران، حامیان و مشتریان حتی قادر نیست یک دلار به جیب بزند. در واقع، در همان زمان که ما مشغول ایفای نقش کوچک خود در این گلیم چند میلیارد تکه هستیم، حیات اقتصادی ما به‌طور روزافزونی در یکدیگر تنیده می‌شود به همین دلیل است که بیشتر ما در شهرها - جایی که ماهیت تخصصی و جمعی اقتصاد به شکل ویژه‌ای آشکار است - زندگی می‌کنیم و به همین شکل است که ما می‌توانیم با انسان‌های سایر کشورها، که هزاران کیلومتر از ما دور هستند، تعامل اقتصادی داشته باشیم.

ادامه دارد...

خلاصه شده در تحریریه‌ی افق اقتصاد
از کتاب «اقتصاد به زبان خودمان» - جیم استنفورد

امروز با نیازهای انسانی و زیست محیطی سازگاری داشته باشد. اما همچنین بر این باوریم که جایگزینی نظام سرمایه‌داری با یک نظام اقتصادی نوین امری شدنی است. نظام اقتصادی ای که پایه‌های آن به جای عطش افزایش مداوم سود شخصی، بر تمایل ما برای بهبود وضعیت بشر استوار باشد (هر چند که هنوز دقیقاً مشخص نیست که مشخصه‌های نظام اقتصادی جایگزین چه می‌تواند باشد).

اما جدا از اینکه با نظام سرمایه‌داری موافق باشیم یا مخالف، مسلم است که باید آن را مورد مطالعه قرار دهیم، چرا که نظامی است که درون آن زندگی می‌کنیم؛ نظام اقتصادی ای که درباره‌اش شنیده ایم. و مردم عادی هر چه بیشتر درباره‌ی این نظام بدانند، راحت‌تر خواهند توانست زندگی بهتری برای خود فراهم کنند.

مطالعه‌ی تاریخ اقتصاد و تاریخ اندیشه‌های اقتصادی فعالیتی ذاتاً براندازنده است، چرا که این فرض را که نظام سرمایه‌داری یک نظام «طبیعی» و ازلی - ابدی است و این ادعای مشابه را که علم اقتصاد یک علم بی‌طرف، خنثی و صرفاً مربوط به مطالعه‌ی تخصصی یک اقتصاد طبیعی و ازلی - ابدی است باطل می‌کند.

انسان‌ها بایستی خود، برای هر چه که از نظام اقتصادی می‌خواهند بجنگند. هیچ چیزی به‌طور خود به خودی از شعبده بازی‌های عرضه و تقاضا حاصل نمی‌شود. بلکه این دستاوردها از طریق داشتن انگیزه، قدرت سازمانی، نفوذ سیاسی و قدرت به دست می‌آید. دانستن مسائل بنیادی حیات اقتصادی و تشخیص اینکه کجا و چطور می‌توان برای توزیع منصفانه‌تر منابع مادی و معنوی مبارزه کرد، به شما و هم‌اندیشان شما این امکان را می‌دهد تا از علم اقتصاد به بهترین نحو برای رسیدن به اهداف تان بهره‌برید. این کاملاً به شما بستگی دارد که دانش اقتصادی خود را برای کنش اقتصادی و ایجاد تغییرات اقتصادی به کار می‌بندید یا نه.

فاطمه حیدریان | خلاصه و تنظیم

نظام سرمایه‌داری با بسیاری معیارها به شدت موفق عمل کرده است. این نظام طلبه دار عصر صنعتی و رونق و شکوفایی همراه با آن است (البته برای عده‌ای و نه همه). این نظام بی‌رحمانه محدودیت‌ها و تابوهای از مد افتاده را در هم می‌شکند و دائماً در جستجوی راهکارهای نو برای افزایش سود شخصی است (بماند که برخی از این روش‌ها و راهکارها برای جامعه مفیدند و برخی نه). این نظام حجم عظیمی از انرژی، خلاقیت و نظم و ترتیب موجود در انسان‌ها را به کار می‌گیرد.

اما از سوی دیگر، نظام سرمایه‌داری در برآوردن بسیاری از وعده‌هایش آشکارا شکست خورده است. میلیاردها نفر از مردم جهان دچار رنج، فقر و مرگ زودرس هستند و این در حالی است که بشر در حال حاضر از ثروت عظیمی برای ریشه کن کردن این مشکلات برخوردار است. منابع عظیمی - همچون هوش و انرژی صدها میلیون نفر بیکار یا دارای کار پاره وقت - پیوسته به‌طور ناکارآمد مورد استفاده قرار می‌گیرد یا به هدر می‌رود. به موازات به حداکثر رسیدن سودها و انداختن هزینه بر دوش دیگران، وضعیت محیط زیست روز به روز وخیم‌تر می‌شود. تغییرات آب و هوای جهان آخرین و فاجعه‌آمیزترین نشانه‌ی این شکست است. علاوه بر این، نظام سرمایه‌داری حتی با معیارهای خودش نیز، یعنی سودآوری ناشی از سرمایه‌گذاری سریع خصوصی، ممکن است رو به افول رود.

هر چند که می‌شود به ضعف‌ها و کاستی‌های نظام سرمایه‌داری انتقاد کرد اما در عین حال می‌شود انعطاف‌پذیری و استقامت این نظام را تحسین کرد. شکی نیست که حتی بدون درهم شکستن بنیان‌های منطقی‌ای که کل این نظام را پیش می‌برد، می‌توان در این نظام تغییرات بسیاری ایجاد کرد؛ تغییراتی که بیشتر از

در سایه بحران اقتصاد جهانی

فقیرترین کشورهای جهان ۳٫۵ هزار میلیارد دلار بدهی دارند

یک دهه استقراری مداوم کشورهای فقیر از کشورهای ثروتمند جهان و در پی آن وقوع همه‌گیری کرونا، جنگ اوکراین و تورم جهانی باعث شده است که کشورهای فقیر جهان زیر فشار سنگین ۳٫۵ هزار میلیارد دلار بدهی دست و پا بزنند.

بحران بدهی در سراسر جهان در حال توسعه در حال ظهور است، زیرا تبعات یک دهه استقراری اکنون گریبان فقیرترین کشورهای جهان را گرفته است. در سال ۲۰۲۴، این کشورها که برای سرمایه‌گذاران ثروتمند جهان به عنوان «بازارهای سرحدی» یا در حال توسعه ظهور و شناخته می‌شوند، باید حدود ۲۰۰ میلیارد دلار اوراق قرضه و سایر وام‌ها را بازپرداخت کنند.

اوراق قرضه صادر شده توسط بولیوی، اتیوپی، تونس و ده‌ها کشور دیگر یا در حال حاضر به تعویق افتاده‌اند و یا در سطوحی معامله می‌شوند که نشان می‌دهد سرمایه‌گذاران آماده پذیرش نکل از بدهی این کشورها هستند. وضعیت به‌ویژه به این دلیل وخیم است که این کشورها بازارهای داخلی کوچکی دارند و باید برای دریافت پول نقد برای خرج کردن در بیمارستان‌ها، جاده‌ها، مدارس و سایر خدمات حیاتی به وام‌دهندگان جهانی مراجعه کنند.

اگرچه فدرال رزرو قرار است نرخ‌های بهره آمریکا را برای مدت طولانی‌تری بالاتر نگه دارد، بازار استقراری این کشورها که زمانی پررونق بود، در حال خشکیدن است؛ دسترسی این کشورها به استقراری بیشتر قطع

می‌شود و به بسیاری از ریسک‌های مرتبط با نرخ بهره در سال ۲۰۲۴ افزوده خواهد شد.

مجموعه‌ای از شوک‌های جهانی جرقه این بحران را زد. در طول همه‌گیری کرونا، کشورهای ثروتمند برای توزیع بسته‌های محرک اقتصادی پول چاپ می‌کردند. فقیرها مجبور بودند برای حفظ اقتصاد خود وام بگیرند. سیاست‌های پول آسان در دنیای ثروتمند به این معنی بود که سرمایه‌گذاران به دنبال بهره بالاتر، از دادن وام خوشحال بودند.

سپس، کشورهای فقیر با هزینه‌های بالاتر واردات مواد غذایی که ناشی از جنگ روسیه و اوکراین و افزایش تورم جهانی بود مواجه شدند. با احتساب استقراری دولت، شرکت‌ها و خانوارها، بدهی ۴۲ کشوری که موسسه مالی بین‌المللی به عنوان بازارهای سرحدی یا در حال توسعه ظهور طبقه‌بندی می‌کند در سال ۲۰۲۳ به ۳٫۵ هزار میلیارد دلار رسید که یک رکورد جدید و حدود ۲ برابر یک دهه قبل است.

بسیاری از این دولت‌ها برای کاهش فشار بدهی، هزینه‌های خود را کاهش می‌دهند، زیرا برای پرداخت بدهی از بودجه کشور مصرف می‌کنند. براساس گزارش اجلاس تجارت و توسعه سازمان ملل متحد، در حال حاضر حدود ۳۳ میلیارد نفر، یعنی حدود نیمی از جمعیت جهان، در کشورهایی زندگی می‌کنند که بیش از هزینه‌های آموزشی و بهداشتی برای پرداخت بدهی هزینه می‌کنند. در کشورهایی مانند گابن، بودجه‌های

محدود منجر به تحولات سیاسی اساسی مانند براندازی دولت شده است.

برخلاف آمریکا و سایر کشورهایی که صدور بدهی در آن‌ها به واحد پول ملی خودشان است، کشورهای سرحدی نمی‌توانند با چاپ پول بار بدهی خود را از طریق تورم کاهش دهند. در اغلب آن‌ها صدور بدهی، قابل پرداخت به ارز کشور دیگر و از طریق اوراق قرضه یورو انجام می‌شود.

تبعات بحران بدهی و تلاش دولت‌ها برای مقابله با آن در حال حاضر در کشورهایی مانند نیجریه، پاکستان یا ۷٫۵ میلیارد دلار آمریکا بدهکار است، در حالی که درآمد این کشور ۹۰۰ میلیون دلار است و این روند باعث شده تا برای پرداخت بدهی‌های خود زیر بار وام‌های بیشتری برود. تبعات این بدهکاری در بخش سلامت و درمان بیشتر از دیگر بخش‌ها بروز یافته است.

میزان تخصیص بودجه دولت برای بخش درمان و مراقبت‌های بهداشتی نسبت به یک دهه پیش بسیار کمتر شده است. نرخ مرگ مادران در این کشور ۱۰۴۷ نفر در ازای هر ۱۰۰ هزار تولد است، یعنی بیش از ۳۰ برابر آمریکا. کمبود نیرو در بیمارستان‌ها و نبود تجهیزات و انرژی کافی منجر به مرگ نوزادان می‌شود و این روند به یکی از بزرگ‌ترین نگرانی‌های دولت نیجریه تبدیل شده است.

هندوراس، غنا و پاکستان هم وضعیتی مشابه دارند.

پاکستان در حال توسعه حاضر ۸ برابر هزینه بهداشت و درمان خود، بهره بدهی پرداخت می‌کند، رقمی برابر ۲۸ میلیارد دلار در سال.

چین به‌طور فزاینده‌ای با وام‌دهندگان چندجانبه مانند صندوق بین‌المللی پول برای ارائه کمک‌های مالی به کشورهای آسیب‌دیده رقابت می‌کند. براساس مطالعه‌ای که براساس AidData، موسسه‌ای مستقر در دانشگاه ویلیام و مری در ویرجینیا انجام شده است، تا پایان سال ۲۰۲۱، چین ۱۲۸ وام نجات به ارزش ۲۴۰ میلیارد دلار آمریکا اعطا کرده است. این مطالعه نشان داد که تا همین یک دهه پیش، پرداخت چنین وام‌هایی از سوی چین به شدت نادر بوده است.

اکنون، افزایش نرخ بهره و تورم خطراتی را در سراسر بازارهای سرحدی به نمایش گذاشته است. اسکانس‌های بولیوی بیش از یک سوم ارزش خود را در سال ۲۰۲۳ از دست داده‌اند، در حالی که بدهی‌های اکوادور هم دورقمی شده است.

این هفته، اتیوپی اعلام کرد به دلیل «موقعیت خارجی شکننده» این کشور، قادر به پرداخت سودی که روز دوشنبه سررسید می‌شد نخواهد بود. مانند همتایان خود، این کشور عملاً از بازارهای جهانی خارج شده بود. صندوق بین‌المللی پول در چشم‌انداز اکتبر خود اعلام کرد در واقع در هیچ کشور آفریقایی جنوب صحرای آفریقا از آوریل ۲۰۲۲ به بعد صدور اوراق قرضه یورو رخ نداده است. /بلومبرگ

بانک توسعه آسیایی اعلام کرد

رشد «آسیای در حال توسعه» قوی‌تر از حد انتظار است

بانک توسعه آسیایی اعلام کرد آسیای در حال توسعه احتمالاً سال را با شرایط روشن‌تری به پایان خواهد رساند و انتظار می‌رود رشد این منطقه به دلیل بهبود اقتصاد چین قوی‌تر از چیزی باشد که قبلاً تصور می‌شد. بانک توسعه آسیایی، ADB، پیش‌بینی رشد سال ۲۰۲۳ خود را برای آسیای در حال توسعه از ۴٫۷ درصد پیش‌بینی شده در سپتامبر به ۴٫۹ درصد افزایش داد، اما چشم‌انداز رشد خود را برای این منطقه در سال آینده ۴٫۸ درصد نگه داشت. به گزارش اتاق ایران آنلاین، بانک توسعه آسیایی همچنین پیش‌بینی رشد خود را برای اقتصاد چین از ۴٫۹ درصد به ۵٫۲ درصد افزایش داد، اما پیش‌بینی سال آینده رشد خود برای دومین اقتصاد بزرگ جهان را روی ۴٫۵ درصد حفظ کرد. اقتصاد چین در سه‌ماهه سوم با سرعتی بالاتر از حد انتظار ۴٫۹ درصد رشد کرد، در حالی که مصرف و فعالیت صنعتی در ماه سپتامبر نیز با پشتوانه انبوهی از اقدامات بهبوددهنده سیاستی، روند صعودی در پیش گرفت. ADB اعلام کرد تقاضای داخلی قوی، حواله‌های ارسالی قوی‌تر، بهبود گردشگری، زیربنای فعالیتهای اقتصادی در این منطقه است که شامل ۴۶ اقتصاد در آسیا-اقیانوسیه و به‌استثنای ژاپن، استرالیا و نیوزیلند است. چشم‌انداز این موسسه برای مناطق فرعی متفاوت بود، رشد اقتصادی آسیای شرقی در سال جاری به ۴٫۷ درصد رسید که در مقایسه با پیش‌بینی ۴٫۴ درصدی ADB در ماه سپتامبر، افزایش داشته است؛ در حالی که پیش‌بینی می‌شد رشد اقتصادی آسیای جنوب شرقی ۴٫۳ درصد باشد، یعنی کندتر از پیش‌بینی قبلی ۴٫۶ درصد. همچنین انتظار می‌رود که آسیای جنوبی امسال با ۵٫۷ درصد رشد قوی‌تری نسبت به ۵٫۴ درصد پیش‌بینی قبلی داشته باشد، در حالی که رشد اقتصاد برای هند در سال جاری سریع‌تر از حد انتظار و ۶٫۷ درصد در نظر گرفته شده است. پیش‌بینی می‌شود که تورم در آسیای در حال توسعه در سال جاری به ۳٫۵ درصد کاهش یابد که اندکی نسبت به انتظارات قبلی بانک توسعه آسیایی کاهش یافته است. این بانک انتظار تورمی خود برای این منطقه در سال آینده را ۳٫۶ درصد اعلام کرده است.

برخلاف انتظارات

صادرات چین برای اولین بار طی ۶ ماه گذشته رشد کرد

صادرات ماه نوامبر چین برای اولین بار طی ۶ ماه گذشته رشد کرد. رویدادی که از موفقیت کارخانه‌های چین در اجرای سیاست قیمت‌گذاری تخفیفی، برای شکستن رکود طولانی مدت تقاضا، حکایت دارد. آمارهای رسمی گمرک چین نشان داد که صادرات ماه نوامبر در این کشور نسبت به مدت مشابه سال قبل ۰٫۵ درصد رشد داشته است؛ در حالی که براساس پیش‌بینی‌ها انتظار می‌رفت صادرات چین در این ماه افت ۱٫۱ درصدی داشته باشد. به گزارش اتاق ایران آنلاین، رشد صادرات ماه نوامبر چین نسبت به کاهش ۶٫۴ درصدی ماه اکتبر قابل توجه است؛ اما واردات چین اما در این ماه کاهش ۰٫۶ درصدی را تجربه کرد. این رقم، پیش‌بینی‌ها برای افزایش ۳٫۳ درصدی واردات را خنثی کرده و نسبت به افزایش سه درصدی ماه گذشته، کاهش قابل توجه از خود نشان داده است.

همچنین داده‌ها نشان می‌دهند شاخص بالتیک (شاخصی برای سنجش نرخ تجارت محموله‌های فله خشک در جهان)، به دلیل بهبود تقاضا برای کالاهای صنعتی، به‌ویژه از سوی چین در ماه نوامبر به بالاترین سطح سه ساله خود رسیده است. صادرات کره جنوبی، یکی دیگر از معیارهای سنجش سلامت تجارت جهانی هم برای دومین ماه، در نوامبر افزایش یافت. دلیل این افزایش، صادرات تراشه بوده که طی ۱۵ ماه روندی کاهشی داشته اما طی دو ماه اخیر تقویت شده است. تجارت با همتایان اصلی چین هم تصویر امیدوارکننده‌ای را ترسیم کرد و صادرات به آمریکا، ژاپن، کره جنوبی و تایوان در ماه اکتبر افزایش یافت. با این حال، در کوتاه‌مدت، تولیدکنندگان چینی همچنان تحت فشار قرار دارند. شاخص رسمی مدیران خرید چین (PMI) هفته گذشته نشان داد که سفارش‌های صادراتی جدید برای نهمین ماه متوالی کاهش یافته است. در حالی که یک نظرسنجی بخش خصوصی نشان داد که تلاش صاحبان کارخانه برای جذب خریداران خارجی برای پنجمین ماه متوالی ادامه یافته است. به بیانی دیگر، نرخ صادرات چین به‌واسطه صادرکنندگان تقویت شده است که با هدف جذب مشتری قیمت‌ها را کاهش داده‌اند. از این رو اقتصاددانان نسبت به تداوم این روند در طولانی مدت تردید دارند. با این حال، برخی تحلیلگران با اشاره به رشد سریع‌تر از حد انتظار در سه‌ماهه سوم و انتشار داده‌های عمدتاً خوش‌بینانه از ماه اکتبر، استدلال می‌کنند که داده‌های رسمی اخیر نسبت به نظرسنجی‌های مبتنی بر احساسات بازار، تصویری بهبودیافته‌تر از سلامت اقتصاد گول آسیایی ارائه می‌کنند. به گفته تحلیلگران، داده‌های رسمی همچنین نشان می‌دهند که اقدامات حمایتی دولت که از ماه ژوئن به‌تدریج اجرا شده‌اند هم تا حدی تأثیرگذار بوده‌اند.

تحلیلگران همچنین باور دارند هنوز برای کافی دانستن سیاست تقویت تقاضای داخلی و میزان پایداری افزایش تقاضا در خارج از کشور خیلی زود است. زیرا وضعیت بازار مسکن، بیکاری و اعتماد ضعیف خانوارها و کسب و کارها همچنان برای اقتصاد چین تهدید بزرگی به شمار می‌روند.

پدیده‌ای که محکوم به ناکامی است

نسل‌کشی در غزه، و تسریع در مبارزه تاریخی ضد اشغال و آپارتاید

ایبهاء‌الدین بازگانی گیلانی

این که اشغال، آپارتاید، استعمار گری و جهان‌گشایی نهایتاً محکوم به ناکامی است یک سیر محتوم تاریخی است؛ یک علم و تجربه زیسته در دنیاهای دیرروز و مخصوصاً امروز است. یک سنت الهی است و هیچ شک و تردیدی در تحقق آن نیست. گرچه بنیان‌های به هم متصل قدرت، مخصوصاً در دوران معاصر؛ مفرهای متنوعی برای اعاده قدرت و حفظ هژمونی تدارک دیده‌اند و با ایجاد نهادهای بین‌المللی مدرن و علم و فن‌وار محور، بسیار پیچیده و دیرپا عمل می‌کنند و به اصطلاح از در خارج و از پنجره وارد می‌شوند، لیکن این، به آن مسلمات محتوم تاریخی هیچ‌گاه کمترین خشه‌های وارد نمی‌سازد و پای استدلال طرف مقابل جوی مهاجم در این میانه، سخت چوبین است. قیام باستانی اسپار تا کوس علیه امپراتوری روم پیهوده نبود و بعدها با فروپاشی امپراتوری، نوعاً به نتیجه نشست و به سیر دشوار و تاریخی الغابردگی مدد رساند. در دوران متاخرتر، جنبش‌های رهایی‌بخش و استقلال طلب در آفریقا و آسیا، حرکت‌هایی کورویی حاصل نبودند و در تعیین تقدیر نوع بشر و فرآیند آزادی و استعلائی مدنی او مدد رسانده‌اند. سی سال اسارت نلسون ماندا لا بی‌ثمر نبود و امحا آپارتاید خشن وز جزا در قاره سیاه را به ارمان آورد و الگوی درخشانی از برای دیگر سیاهان قاره شد. همین طور است بسیاری جنبش‌ها، انقلابات، حرکت‌های سیاسی و رهایی‌بخشی در طول دراز تاریخ در اینجا و آنجا، در این سرزمین و در آن قاره. همین جایباید مکث کرد و به این سوال همواره‌ی تاریخ و مخصوصاً امروزی‌ها، پاسخ گفت که این چه چرخه‌تکراری و شاید بی‌حاصل است، مبارزه کردن و انقلاب کردن و آزادی خواستن و جهد و جهاد نمودن؟ مگر تن دادن به الزامات منابع مسلط قدرت، سازش و صلح و تفاهم و

همکاری، امروزه نتایج به مراتب بهتری به همراه نیاوردده است؟ پاسخ به سوال ویا آرزومندی فوق، کاملاً روشن است: گرچه امروزه در تعریف و مبانی مبارزه و آزادی طلبی، حسب تکامل فکری و فلسفی جوامع، تعدیلاتی صورت گرفته و شیوه‌های تحقق آن دگرگون شده است، لیکن این، یک سیر قطعی و برگشت‌ناپذیر آمیخته با طبیعت و فطرت نوع انسانی است. به عبارت دیگر آزادی شدن و آزاد بستن مخصوصاً استقلال سرزمینی، ولو با تعدیلات و مدرن‌سازی‌های امروزی، هرگز از جوهر و ذات انسانی کنده و جدا نشده و به‌بوته فراموشی سپرده نشده است. بردگان تاریخ هرگز به بردگی مهر تایید نزدند و آزادی را به درازای تمام تاریخ مبارزه کردند، هرچند سپس اشکال دیگر گونه‌بردگی اعاده شد. ویتنام در مبارزه برای آزادی و یکپارچگی ملی لحظه‌ای درنگ نکرد و از پای نیافتاد، و لو بعداً به اراده خود، تصمیم به همکاری با تمام دنیا و حتی بادشمن سابق گرفت. آفریقای جنوبی کجا مبارزه با آپارتاید را لحظه‌ای بی‌ثمر و مضر فهمید؟ چنین فهمی ضد فطرت و جوهر انسانی است و جز آرزو کردن و اندرز دادن،

شده است. "انسان مادون شمردن" اقوام دیگر که سنت درازی در تمدن متاخر غرب دارد و اصلاً "انسان نشمردن" فلسطینی‌ها توسط رژیم اشغالگر، با همه سوزی در غزه، به انتهای محتوم خود نزدیک شده است. یورگن هابرماس فیلسوف آلمانی و آخرین بازمانده نامدار مکتب انتقادی فرانکفورت که در شرایط استیلا و آرامش و رفاه، همیشه نسخه گفت‌وگو تجویز کرده و ناشر اندیشه‌های مکتب‌گفتمانی و خالق اندیشه متری "کنش ارتباطی" است، متأسفانه با چشم‌پوشی حیرت‌انگیز از این قبیل مسلمات تاریخی عینی و روشن، مجبور شده است از این بهیمنیت به مدافعه برخیزد و همه سوزی جدید آن به‌نام درباریکه محصور غزه را دفاع از خود بخواند. گویا برای سم مهلک فاشیسم، مانده در دی. ان. ای. اقبال قوم همیشه مهاجم ژرمنی، هنوز یاد زهری پیدا نشده است! اینها همه اگر سقوط آزاد، بدیهی‌ترین مبانی اخلاقی در دنیاهای هژمون نیست، پس چیست؟ می‌گویند مارتین هایدگر دیگر فیلسوف بزرگ آلمانی هم گویا از فلسفه جهان‌نگیری جنایاتکارانه ناز بسم هیتلری به مدافعه برخاسته بوده؟! و اما ثمره تمام این کنش‌ها در طول تاریخ چیزی جز تکامل، ترقی و اعتلای مدنیت و صلح و عدالت در جوامع انسانی و زدودن سیستماتیک و قهری تمام‌آثار بندگی‌ها و بردگی‌ها و عقب‌ماندگی‌ها و ستم‌پذیری‌ها و بسیاری مفاهیم معانی مشابه در جای‌جای دنیای امروز نیست. بر این مبناست که چندین دهه مبارزه فلسطینی‌ها برای رفع اشغال و تبعیض که در دنیای مدرن امروز با بهیمنیت بی‌سابقه‌ای در قتل عام و تنبیه دسته‌جمعی یک ملت محصور و آواره آن هم در مقابل چشمان مسلح و مجهز به ثبت و انتشار لحظه لحظه‌ی این نسل‌کشی وقیح و قساوت‌آمیز، همینطور در مقابل وجدان‌های تکامل یافته جوامع امروز ادامه دارد، با ناکامی قطعی مواجه خواهد شد.

تغییر معنادار معادلات دیپلماتیک

انزوای انگلیس، آمریکا و اسرائیل در حال رقم خوردن است؟

حسین قاطمی
روزنامه نگار

در نخستین دقایق بامداد چهارشنبه به وقت ایران، مجمع عمومی سازمان ملل قطعنامه‌ای را با رای مثبت ۱۵۳ عضو خود یعنی اکثریت قاطع آرا تصویب کرد که خواستار آتش بس فوری بشردوستانه در غزه و همچنین آزادی فوری و بدون قید و شرط همه اسیر شده است. به گزارش خبرنگار ایران‌سازمان ملل، در جلسه اضطراری مجمع عمومی سازمان ملل در باره وضعیت نوار غزه که عصر سه‌شنبه به وقت محلی ۱۲ دسامبر ۲۰۲۳ برابری ۲۱ آذر ماه ۱۴۰۲ تشکیل شد، ۱۵۳ کشور از میان ۱۹۳ عضو سازمان ملل به قطعنامه برقراری آتش بس فوری و بدون قید و شرط همه "گروگانها" رای مثبت داد. ۱۰ عضو سازمان ملل رای منفی دادند و ۲۳ عضو نیز رای متعنع دادند و به این ترتیب اکثریت قاطع اعضای سازمان ملل در برابر آمریکا و رژیم اسرائیل ایستادند. پاراگراف و تریس نیز در زمره مخالفان این قطعنامه بودند که رای منفی دادند. انگلیس مهمترین متحد آمریکا و کشورهایی همچون آلمان، ایتالیا، هلند و اوکراین نیز به این قطعنامه رای متعنع دادند.

در دهمین جلسه اضطراری مجمع عمومی سازمان ملل با عنوان حمایت از غیرنظامیان و اجرای تعهدات حقوقی و بشردوستانه، قطعنامه برقراری آتش بس فوری در غزه به رغم مخالفت ۱۰ عضو سازمان ملل از جمله آمریکا حامی بزرگ رژیم اسرائیل و نیز این رژیم به تصویب رسید. این قطعنامه که از سوی گروه کشورهای عربی و اسلامی ارائه شده است، از وضعیت فاجعه بار انسانی در نوار غزه و رنج مردم غیرنظامی فلسطین ابراز نگرانی شدید می‌کند و بر محافظت از جمعیت غیرنظامی فلسطین و اسرائیل باید مطابق با قوانین بین‌المللی بشردوستانه تاکید می‌کند و خواستار آتش بس فوری بشردوستانه است.

این قطعنامه مجدداً تاکید می‌کند که همه طرف‌ها باید به تعهدات خود تحت قوانین بین‌المللی از جمله حقوق بشردوستانه بین‌المللی به‌ویژه در مورد حمایت از غیرنظامیان، پایبند باشند. این قطعنامه همچنین خواستار آزادی فوری و بدون قید و شرط همه "گروگان‌ها" و همچنین تضمین دسترسی بشردوستانه است. تلاش آمریکا و کشورهای غربی برای تغییر قطعنامه و معرفی حماس به عنوان گروه تروریستی با مخالفت کشورهای عضو با عدم کسب حدنصاب آرای لازم برای دومین بار با شکست مواجه شد. جمهوری اسلامی در همراهی با تصمیم کشورهای اسلامی و عرب و با ثبت مجدد تحفظ خود نسبت به راهکار مطرح در مساله فلسطین و شناسایی اسرائیل، به قطعنامه برقراری آتش بس فوری در غزه رای مثبت داد.

پیش از این رای گیری این قطعنامه، اصلاحیه‌هایی مطرح شد که هیچ‌یک به تصویب نرسیدند. از جمله اصلاحیه‌ای به رهبری ایالات متحده در مورد پیش نویس قطعنامه بحران غزه در مجمع عمومی سازمان ملل تصویب نشد. این اصلاحیه فقط ۸۴ رای کسب کرد و نتوانست اکثریت دو سوم آرای اعضای سازمان ملل را به دست آورد.

- انزوای انگلیس، آمریکا و اسرائیل در جهان

با توجه به مواجهه جدی افکار عممی در جهان نسبت به جنایت و نسل‌کشی صهیونیست‌ها در غزه نوعی انزوای حتی تفر سیاسی و دیپلماتیک علیه اسرائیل در حال شکل‌گیری که مشخصاً طی سال‌های اخیر بی‌سابقه است. این روند عملاً روی برخی هم‌پیمانان کلیدی تل‌آویو و به‌ویژه لندن و واشنگتن هم تأثیرات مخرب خود را داشته است، کم‌اینکه اسکای نیوز در گزارشی به‌رای گیری سازمان ملل برای آتش بس غزه می‌پردازد و معتقد است که کشورهای نظیر آمریکا که رای منفی و یا انگلیس که رای متعنع می‌دهند، «به‌طور فزاینده‌ای در حال انزوا هستند». به گزارش ایسنا، از میان ۱۹۳ عضو مجمع عمومی سازمان ملل، ۱۵۳ عضو آتش بس در غزه حمایت کردند. این افزایش چشمگیری از آخرین رای گیری در ماه اکتبر بود؛ اقدامی که نشان می‌دهد افکار جهانی چگونه با گذر زمان پیش می‌رود. اسکای نیوز در این گزارش می‌نویسد: اگر اسرائیل به رای گیری سازمان ملل اهمیت ندهد و آن را نادیده بگیرد، صدای بزرگترین متحد خود را از دست نخواهد داد.

اما با این حال به نظر می‌رسد در بحبوحه فشارهای بین‌المللی و انتقاداتی که به دولت جویایدن، رئیس‌جمهوری آمریکا وارد شده است، این کشور موضع خود را نسبت به این جنگ تغییر داده است. او روز سه‌شنبه در اظهاراتی بی‌سابقه گفت که بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی باید کابینه خود را تغییر دهد و در عین حال تایید کرد که در پی بمباران‌های کور کورانه‌ای که صهیونیست‌ها به نوار غزه انجام داده‌اند، حمایت جهانی از این رژیم اشغالگر کاهش شدیدی یافته و کابینه کنونی در تل‌آویو به نحوی رفتار می‌کند که همراهی جامعه بین‌المللی با خود را بسیار دشوار کرده است.

طبق آنچه اسکای نیوز می‌گوید؛ البته که این اختلافات میان آمریکا و اسرائیل و میان یایدن و نتانیاهو در خصوص برنامه‌های بلندمدت برای غزه چیز جدیدی نیست؛ اختلافاتی که به دلیل اظهارات یایدن در این برهه از درگیری به اوج خود رسیده است. این رسانه انگلیسی در پایان با اشاره به کشورهای نظیر آمریکا که رای منفی و یا انگلیس که رای متعنع برای آتش بس غزه می‌دهند، می‌گوید که

چنین کشورهایی «در حال انزوا فزاینده‌ای هستند؛ اتفاقی که موجب کاهش فشارها در جنگ نخواهد شد.

- افزایش تقابل رژیم صهیونیستی با شرکابر سر جنگ غزه

با توجه به آنچه گفته شده و دنبال اظهار نظر اخیر جویایدن رئیس‌جمهور آمریکا مبنی بر اینکه رژیم صهیونیستی به علت بمباران بی‌رویه غزه حمایت بین‌المللی را از دست می‌دهد، استرالیاموضع خود را در قبال مساله غزه تغییر داده که با واکنش سفیر رژیم اسرائیل همراه شد. به گزارش ایران، نخست‌وزیران سه کشور استرالیا، کانادا و نیوزیلند در بیانیه‌ای مشترک اعلام کردند که از تلاش‌های فوری بین‌المللی برای آتش بس دائم در غزه حمایت می‌کنند.

امیر مایمون، سفیر رژیم صهیونیستی در استرالیا در روز چهارشنبه در واکنش با این بیانیه گفت که درک رای استرالیا در شورای امنیت سازمان ملل به آتش بس بشردوستانه در غزه، دشوار است. سفیر رژیم اسرائیل در حساب‌ایکس خود این ادعا را مطرح کرد: درک این مساله دشوار است که چگونه استرالیا می‌تواند از حق دفاع از خود اسرائیل حمایت کند در حالی‌که به یک آتش بس رای می‌دهد که به حماس اجازه از سرگیری حملات به اسرائیلی‌ها را می‌دهد. مایمون در ادامه نوشت که رای استرالیا در سازمان ملل یک روز پس از آن است که اسرائیل جسد دو اسیر خود را از غزه بازگرداند و شلیک راکت به جنوب ادامه پیدا کرد. در ابتدای جنگ رژیم صهیونیستی علیه غزه، سران کشورهای شریک و متحد این رژیم در واکنش به عملیات غافلگیرکننده ۱۷ اکتبر حماس، «حق دفاع از خود» برای تل‌آویو قائل شدند در حالی‌که با گذشت بیش از دو ماه تصاویر جنایات رژیم اسرائیل فشار را به مجموعه غرب برای پیس کشیدن از مواضع قبلی‌شان بیشتر می‌کند. به دنبال افزایش فشارها از داخل حزب دموکرات آمریکا به رئیس‌جمهوری این کشور به علت تلفات بیش از حد نوار غزه، یایدن شب گذشته اعلام کرد که اسرائیل با بمباران بی‌رویه نوار غزه در حال از دست دادن حمایت بین‌المللی است.

چند روز پیش هم آلمان به‌عنوان یکی از حامیان اصلی عملیات رژیم صهیونیستی علیه غزه که با کمک‌های تسلیحاتی همراه بوده، موضع خود را نسبت به این مساله تغییر داد. برلین پس از گذشت چند هفته از جنایات رژیم صهیونیستی در غزه و به‌جاماندن تلفات زیاد در این منطقه، بالاخره مجبور به انتقاد از این رژیم شد. آنالنا باتربوک وزیر خارجه آلمان گفت که برلین انتظار دارد تل‌آویو راهبرد نظامی خود را طوری اتخاذ کند تا از تحمیل تلفات به غیرنظامی‌های فلسطینی جلوگیری کند. /دیپلماسی ایرانی

کیسینجر، دشمن سرسخت امپراتوری ایران انقلابی

نتیجه می تواند به ظهور یک امپراتوری جدید منجر شود.

وی در سن ۹۴ سالگی در مقاله‌ای برای وبسایت کاپ‌ایکس درباره چالش‌های جانبداری از طرف‌های درگیر در خاورمیانه نوشت: «در شرایط حاضر، این ضرب‌المثل قدیمی که می‌گوید دشمن دشمن شما دوست شماست، دیگر صدق نمی‌کند. در خاورمیانه معاصر، دشمن دشمن شما ممکن است همچنان دشمن شما باشد.»

کیسینجر در این زمینه گفته بود که «اکثر قدرت‌های [منطقه‌ای]، از جمله ایران شیعه‌مذهب و کشورهای سنی‌مذهب، بر لزوم نابودی داعش توافق دارند. اما کدام یک از آن‌ها قرار است قلمروی [داعش] را به ارث ببرد؟ ائتلاف اهل سنت؟ یا حوزه نفوذ تحت سلطه ایران؟»

کیسینجر معتقد بود که «اگر قلمرو داعش توسط سپاه پاسداران ایران یا نیروهای شیعه آموزش دیده و هدایت شده توسط [ایران] اشغال شود، نتیجه می‌تواند به ظهور یک کمربند سرزمینی منجر شود که از تهران تا بیروت رادر بر می‌گیرد، که می‌تواند نشان دهنده ظهور یک امپراتوری رادیکال ایرانی باشد.»

درگیری با داعش قابل کنترل تر از رویارویی با ایران
هنری کیسینجر در نوامبر ۲۰۱۶ گفته بود که بزرگترین چالش پیش روی خاورمیانه «تسلط بالقوه ایران بر منطقه است، ایرانی که توامان هم یک امپراتوری است و هم جهانی». کیسینجر در «انجمن دوستی آمریکا و اسرائیل» بیان کرد که «باید واضح گفته شود که [آمریکا] با گسترش سرزمینی ایران مخالف است و آنچه از ایرانی‌ها می‌خواهیم این است که مانند یک ملت عمل کنند و نه مانند سربازان جنگ‌های صلیبی». کیسینجر نه تنها از کمربند، بلکه از امپراتوری‌های ایرانی نیز سخن به میان آورده است. او سال ۲۰۱۴ میلادی در مصاحبه با رادیو عمومی ملی آمریکا (ان‌بی‌آر) گفت که ایران برای ایالات متحده «مشکل بزرگ‌تری» از داعش است. کیسینجر گفت: «یک نوع کمربند شیعی از تهران تا بغداد و بیروت به وجود آمده است. این به ایران این فرصت را می‌دهد که امپراتوری ایران باستان را این بار با برچسب شیعه بازسازی کند.» از نظر وی «درگیری با داعش قابل کنترل تر از رویارویی با ایران است.» یورونیوز / دیپلماسی ایرانی

سوی دیگر توصیه می‌کنم این گزینه را کنار نگذاریم. «هنری کیسینجر هفده سال پیش در مقاله‌ای در روزنامه واشنگتن پست این دوگانه استعاری را مطرح کرد که آیا ایران قصد دارد به عنوان یک «علت» رفتار کند یا اینکه واقعا می‌خواهد یک «ملت» باشد. اینکه آیا حاکمان ایران به دنبال این هستند که منابع خود را وقف سازوکارهای افراطی در داخل کشور و ایجاد بی‌ثباتی در خارج کشور کنند یا اینکه سیاست‌های مسئولانه‌ای را دنبال خواهند کرد که منعکس کننده منافع ملی ایران باشد؟ اشاره تلویحی آقای کیسینجر از «علت یا ملت» بودن ایران در این است که ایران باید بین «آرمانی بودن» (انقلابی بودن) و «جمهوری بودن» یکی را انتخاب کند. کیسینجر در این مقاله می‌نویسد که «ایران مدرن، قوی و صلح طلب می‌تواند به ستون ثبات و پیشرفت در منطقه تبدیل شود. این مهم اتفاق نخواهد افتاد مگر اینکه رهبران ایران تصمیم بگیرند که آیا آنها نماینده یک آرمان [علت] هستند یا نماینده یک ملت، آیا انگیزه اصلی آنها به راه انداختن جنگ صلیبی است یا مشارکت در همکاری‌های بین‌المللی؟! وی معتقد بود که هدف غائی مذاکرات هسته‌ای باید این باشد که [شش کشور مذاکره کننده] ایران را به انتخاب بین این دو گزینه مجبور کنند.»

از کمربند شیعی تا امپراتوری ایران باستان
این دیپلمات سابق معتقد بود که به محض شکست داعش، اگر ایران سرزمین‌های آزاد شده را اشغال کند،

می‌کرد، گزارش می‌دهد که در یک جلسه توجیهی برای رونالد ریگان، نامزد حزب جمهوری خواه ریاست جمهوری آمریکا، کیسینجر در اکتبر ۱۹۸۰ می‌گوید که «ادامه درگیری بین ایران و عراق به نفع آمریکاست.» گویی که کیسینجر اکنون امیدوار بود که از یک جنگ بد بهترین استفاده را ببرد. او به ریگان توصیه می‌کند که ایالات متحده «باید بر ادامه خصومت‌ها سرمایه‌گذاری کند.»

گزینه اقدام نظامی علیه ایران

کیسینجر در ژوئیه سال ۲۰۰۵ در گفت‌وگو با اندیشکده آمریکایی «شورای روابط خارجی» مراتب نگرانی خود را از احتمال توسعه دانش تولید سلاح هسته‌ای توسط ایران اعلام کرد. او معتقد بود که برنامه هسته‌ای ایران نگران کننده تر از بحران تسلیحات هسته‌ای کره شمالی است. استدلالی که او ارائه می‌کرد هم این بود که اگر ایران به سلاح هسته‌ای دست یابد، رژیم‌های منع اشاعه سلاح‌های هسته‌ای ممکن است دیگر به عنوان یک «سیاست معنادار» تلقی نشوند؛ و آن وقت است که ما در دنیایی با کانون‌های متعدد هسته‌ای، که هیچ گونه خویشتنداری از خود ندارند، زندگی خواهیم کرد.»

وی در پاسخ به این سوال که در صورت شکست مسیر دیپلماسی آیا طرفدار اقدام نظامی علیه ایران است گفته بود که «من [چنین چیزی را] را توصیه نمی‌کنم، اما از

کیسینجر عادت داشت استعارات و ویژگی‌های خاصی را به سیاست خارجی ایران نسبت دهد، ویژگی‌هایی که به زعم او در تقابل با سیاستگذاری‌های خارجی ایالات متحده عمل می‌کردند. می‌توان گفت که این قبیل استعاره‌ها تا حدودی بیانگر نوع اختلافات ایران و آمریکا در دنیای امروز است.

از نظر هنری کیسینجر، ایران مشکلی بزرگتر از داعش بوده و برنامه هسته‌ای ایران نیز نگران کننده تر از بحران تسلیحات هسته‌ای کره شمالی است. فارغ از تاثیرات مهمی که کیسینجر بر سیاست خارجی کلان آمریکا در قبال خاورمیانه داشته، او در پنجاه سال گذشته تاثیرات و اظهارنظرهایی نیز در مورد ایران داشته است که در ادامه به برخی از آنها خواهیم پرداخت.

در حقیقت کیسینجر بود که در سال ۱۹۷۲ روابط بین واشنگتن و تهران را عمق بخشید. او کسی بود که سیاست حمایت بی‌قید و شرط از شاه ایران را به عنوان راهی برای تثبیت قدرت آمریکا در خلیج فارس در پیش گرفت. کیسینجر مخالفت‌های وزارت امور خارجه آمریکا و پنتاگون را زیر پا گذاشت و به شاه توانایی خرید همه رقم تسلیحات از سازندگان آمریکایی را داد.

با وقوع انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۹۷۹ میلادی و متعاقب آن تسخیر سفارت آمریکا در تهران، رابطه ویژه‌ای که کیسینجر برای ایجاد آن تلاش بسیاری کرده بود هم از بین رفت. برخی کیسینجر را مسئول مستقیم این فاجعه می‌دانستند، به‌ویژه جورج بال، دیپلمات کادری وزارت امور خارجه آمریکا که سیاست کیسینجر برای فروش تسلیحات به ایران را «عملی احمقانه» خواند.

همچنین کیسینجر بود که با موفقیت توانست دولت جیمی کارتر را ترغیب کند تا ایالات متحده به شاه ایران پناهندگی اعطا کند، موضوعی که به وخامت روابط بین تهران و واشنگتن سرعت بخشید و بحران گروگان‌گیری سفارت را تشدید کرد.

کیسینجر در پاسخ به این قبیل انتقادات گفته بود: «ایران قطعه مهمی از املاک راهبردی است و اینکه اکنون در دست دشمنان است خود گواه این است که چرا لازم بود ما با شاه ایران همکاری داشته باشیم.»

پس از سقوط شاه، نیروهای انقلابی ایران از انبوه تسلیحات کیسینجر بهره‌مند شدند. کیسینجر در مورد جنگ بین ایران و عراق گفته بود: «حیف که نمی‌شود هر دو طرف ببازند.» اگرچه تایید این نقل قول دشوار است، اما ریچارد ناتر، که در شورای امنیت ملی خدمت

به‌رغم اعتماد به نفس واشنگتن

چرا جنگ با ایران فاجعه آمیز و محکوم به شکست است

پروژه‌های موشکی متحرک جهان. هزینه‌های انسانی و مادی چنین عملیاتی، بسیار گران خواهد بود.

محور راهبرد ایران برای مبارزه با آمریکا، هزینه‌بر کردن و کند کردن هر گونه حمله دریایی و هوایی است با این تصور که آمریکایی‌ها سرانجام اراده خود را برای ادامه جنگیدن از دست خواهند داد. ایران با قلمروهای آبی اطرافش از موشک‌های ضدکشتی و ضد هواپیما برای پوشش سواحل جنوبی ۲۴۰۰ کیلومتری خود استفاده خواهد کرد و نیز از ضعف آمریکا در زمینه مین روبها استفاده می‌کند تا سیر حمله دریایی را کند کند. با کند شدن سیر جنگ، ایران به اراده سیاسی سیاستگذاران آمریکا و افکار عمومی ایالات متحده حمله خواهد کرد ضمن آن که همچنین مجال لازم را برای خود فراهم می‌آورد تا تصمیماتی را اتخاذ کند و حتی تنگه هرمز را به سمت خلیج عمان ببندد.

انتظار یک پیروزی آسان علیه ایران، چیزی بهتر از راهبردی نیست که منتظر بود انسانها پرواز یاد بگیرند. ابزارهای این کار فراهم نیست. بنابراین امیدواریم که بازدارندگی دوجانبه همچنان موفق باشد و نه تهران و نه واشنگتن، تصمیم به تشدید تنش بگیرند. / هیل / دیپلماسی ایرانی

در سال ۲۰۱۹ و در پی تشدید تنش با ایران، مقام‌های پنتاگون برآورد کردند که نسخه‌ای از این راهبرد که در پی انهدام تاسیسات هسته‌ای ایران باشد، نیازمند استقرار دست کم ۱۲۰ هزار نیرو در سراسر خاورمیانه است. در حال حاضر (و به رغم آن که ارزیابی‌های تازه در دست نیست) با توجه به هزینه‌های افزوده نظامی ایران، حتی نیروی بیشتری هم مورد نیاز خواهد بود. در نتیجه آمریکا به پیاده کردن راهبردی قادر نیست که بر نیروی دریایی و هوایی برای غلبه بر توان نظامی ایران متکی است.

اگر هم منظور این باشد که از نیروی دریایی و هوایی برای آماده سازی حمله زمینی استفاده شود، ایران به همان اندازه آماده است. چنین یورش‌هایی نیاز به هزینه‌های انبوه برای کسب جای پای در این کشور دارد. تحلیلگران برآورد می‌کنند که هر گونه حمله زمینی نیازمند یک میلیون و ششصد هزار نیروی نظامی است یعنی تقریباً ده برابر آنچه آمریکا برای عراق در هر مقطعی از جنگ بسیج کرد.

پس از رسیدن به ایران، واشنگتن با سیزدهمین جمعیت آماده به خدمت در جهان روبه رو خواهد بود، با سیزدهمین نیروی زرهی، توپخانه‌های خودکشی، نهمین توپخانه یک کش جهان و هشتمین

نظامی ایران برای جلوگیری از چنین تهاجمی طراحی شده و هزینه‌های مهمی را متوجه هر حمله هوایی یا دریایی می‌کند. آنها از موشک‌های کروز با برد ششصد مایلی، سامانه‌های پیشرفته دفاع هوایی برد بلند، موشک‌های ضد هواپیما، سه هزار موشک بالستیک، شش هزار مین دریایی و توانمندترین برنده‌های بدون سرنشین در منطقه برخوردارند.

در اساس، هر عملیات ترکیبی هوایی و دریایی، نه تنها با محدودیت‌های سنتی‌ای روبه روست که این کارزارها را به ندرت موفق می‌سازد، بلکه پیاده کردن نفرات در قلمروی ایران هم احتمالاً با هزینه‌هایی برای هواپیماهای گرانقیمت آمریکا و سامانه‌های دفاع موشکی بالستیک آن روبه رو خواهد بود.

تحلیلگران پیشین، به ارزیابی‌های شانس موفقیت کارزاری پرداخته‌اند که متکی به قدرت هوایی و دریایی است. در سال ۲۰۰۲ یک شبیه‌سازی عملیات نظامی war game که مستلزم آن بود که طراحان آمریکایی در هنگامه جنگ، قواعد آن را تغییر دهند، نشان داد که ایران به آسانی می‌تواند کشتی‌های آمریکایی را غرق کند و در سال ۲۰۱۲، مقام‌های پنتاگون برآورد کردند که چنین راهبردی نیازمند دست کم صد هزار نیروی نظامی است.

جردن کوهن
کارشناس و تحلیلگر سیاسی در زمینه دفاع و سیاست خارجی در موسسه کاتو و دکتر از دانشگاه جرج ماسون

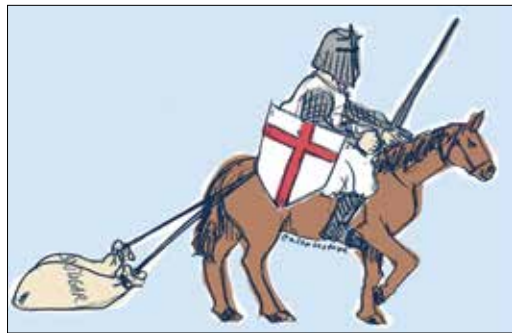
دولت جو بایدن، آشکارا تلاش دارد تا از جنگ با ایران دوری کند اما در شرایطی که جنگ غزه با خطر گسترش به یک منازعه منطقه‌ای روبه روست، مقام‌های آمریکایی با لحن تحریک آمیز خود، بر آتش چنان جنگی می‌دمند.

با این حال، برخلاف اعتماد به نفس شاهین‌ها (تندروهای) آمریکا، جنگ با ایران برای آمریکا و برای گستره خاورمیانه، فاجعه‌بار خواهد بود. جدای از اهداف چنین اقدامی - از انهدام توانمندی‌های هسته‌ای ایران گرفته تا تغییر رژیم - واشنگتن تنها دو راه واقعی برای حمله به ایران دارد: یک کارزار هوایی و دریایی که برای وارد کردن هزینه‌های چشمگیر بر نظام طراحی شده‌اند یا یک یورش زمینی پس از تثبیت برتری هوایی و دریایی. هر دوی این گزینه‌ها، اما، بیش از آنچه سیاستگذاران گمان می‌کنند، مشکل ساز هستند و بازتاب بدسجی بنیادی از توان نظامی ایران هستند.

کارزار هوایی و دریایی برای تسلیم فوری ایران، با چالش‌های چشمگیری روبه رو خواهد بود. نیروهای

بخش پنجم

جنگ‌های صلیبی «شکر» را برای اروپاییان به ارمغان آورد

ادامه دارد...

از کتاب «شکر جهان را تغییر داد» روایتی از سحر، چاشنی، آزادی و علم / نوشته مارک آرونسون، مارینا بودوس، ترجمه و تنظیم شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی، نشر چشمه

زمین‌هایی که قبلاً نمی‌شد استفاده کرد، سود ببرند. با توسعه اراضی آنها می‌توانستند مواد غذایی بیشتری تولید کنند. این دانش‌های اهدایی از مسلمانان به اروپایی‌ها کمک کرد که روی پای خود بایستند در عین حال جنگ علیه مسلمانان شکر را برای اروپاییان به ارمغان آورد.

مسیحیان وقتی به سرزمین مقدس رسیدند متوجه گیاهان خاصی شدند که مردم عادی به آنها نی‌عسل می‌گفتند. این نی‌ها شبیه نی‌های معمولی بود و به دلیل داشتن طعم عسل مردم در زمان گرسنگی این نی‌ها را تمام‌روزی می‌جویدند.

جنگ‌های صلیبی مسیحیان در سرزمین‌های مقدس شکست خورد، زیرا اروپاییان نتوانستند برای مدتی طولانی زمین‌ها را از مسلمانان باز پس بگیرند ولی مسیحیان سرزمین‌های حاصلخیز کنار دریای مدیترانه مانند (سیسیل قبرس) را تحت کنترل خود درآوردند. سپس شروع به استفاده از مهارت‌هایی کردند که از مسلمانان فراگرفته بودند؛ چگونه نیشکر بکارند و چگونه شکر را تصفیه کنند. این دانش گرانبهایی بود زیرا با وجود این که پرورش نیشکر کار مشکلی نبود، اما کشاورزانی که نیشکر پرورش می‌دادند خود با مشکل خاصی روبه‌رو بودند.

خلاصه و تنظیم | زهرا زارعی

بنابر روایت انجیل، مسیح در سرزمینی زندگی کرد که امروزه فلسطین نامیده می‌شود. مسیحیت در آنجا و در محدوده شهرهایی متولد شد که امروزه در نزدیکی دریای مدیترانه قرار دارند. لیکن با ظهور و گسترش اسلام آن سرزمین‌های مقدس دیگر در دست مسیحیان نبود. پاپ اوربان دوم در سال ۱۰۹۵، مسیحیان غرب اروپا را برای مأموریتی بزرگ سازماندهی کرد تا آن سرزمین‌های تسخیر شده را باز پس گیرند. ما این جنگ‌ها را با نام جنگ‌های صلیبی خونین، و درگیری‌های وحشتناکش می‌شناسیم که آثار آن تا به امروز در خاورمیانه باقی مانده است، اما جنگ‌های صلیبی در واقع چیزی بیش از جنگ بودند، آنها نقش نوعی مبادله اطلاعات را نیز پیدا کردند. در نتیجه ارتباط با مسلمانان اروپایی‌ها شروع به شکستن دنیای بسته خود کردند. به گفته برخی محققان آنها ریاضی آموختند و یاد گرفتند که چگونه آسیاب‌های بادی بسازند. آسیاب‌های بادی منبع بزرگ انرژی بودند و به اروپاییان اجازه می‌دادند تا مرداب‌ها را خشک کرده و از

توالت‌سازی یا هتل‌سازی اولویت کدام است؟

إعلامرضا مصدق | تحلیلگر سیاسی

پرهزینه و در بسیاری موارد بی‌فایده هستند، پس مسئولان عالی‌رتبه، باید مثل وزیری که در پی رساندن ایران به مقام اقتصاد دوم جهان، با آن یکی که هدفش رساندن ارزش ریال فراتر از دلار و یورو، یا دیگری که هدفش حل سه روزه مشکلات بورس است و یا آن یکی که می‌خواهد در اقلیم خشک و نیمه‌خشک ایران در مدت کوتاهی چند میلیارد درخت بکارند، مدام پیگیر اهداف خیلی خیلی بزرگ باشند، اما هیچگاه حتی یکی از این اهداف بزرگ نصفه نیمه هم محقق نشود و هیچ مقام مسئولی هم بابت عدم تحقق حتی یک درصدی آنها از مردم عذرخواهی نکند.

تمسخرکنندگان آقای ضرغامی خوب است به این پرسش جواب دهند، وقتی اکثر توالت‌های عمومی کشور از حداقل‌های استاندارد بهداشتی بی‌بهره هستند، وزیر گردشگری قبل از حل این مشکل باید

به رفع چه معضل مهم‌تری پردازد؟ اگر وزرات گردشگری تا به حال قادر به سر و سامان دادن به توالت‌های عمومی نشده، چطور ممکن است قادر به ساخت هتل‌های پنج ستاره شود؟ که کاری به مراتب آسان‌تر از ساخت و بهبود هتل نسبت به توالت است؟ اگر این وزارتخانه قادر به برداشتن این قدم به ظاهر کوچک که البته نتایج بسیار بزرگی دارد نباشد، چطور باید قدم‌های بزرگتری بردارد؟

حالا که دولت‌مردی بر خلاف عرف معمول مسئولان عزیز ما، بر هدفی به ظاهر بی‌اهمیت اما در باطن بسیار ضروری، مفید و دست‌یافتنی تمرکز کرده، از این اقدام به جا اما غیر معمول او حمایت کنیم. از کجا معلوم، شاید این واقع‌گرائی و عادت کردن به انجام کارهای کوچک به دیگر دولت‌مردان هم سرایت پیدا کند.

چه خوششان بیاید و چه نیاید، کیفیت توالت‌های عمومی به زبان بی‌زبانی به همه می‌گوید در قیاس با ملل دیگر کجا هستیم!

سال‌ها پیش از شروع جنگ یمن، در سفری به آن کشور، بعد از پیاده شدن از هواپیما وارد توالت فرودگاه شدم. وضعیت توالت فرودگاه صنعا که قاعدتاً مهم‌ترین فرودگاه کشور و دروازه ورود به آن دیار بود، مرا به شدت شوکه کرد؛ آفتابه آن یک قوطی حلبی کنسرو یک لیتری که با ریسمانی به دیوار بسته شده بود. لازم به توضیح نیست که نمای آن توالت محقر، کیف و بدبو آینه تمام نمای وضعیت آن کشور از جهات مختلف بود. قبل از اینکه پایم را از فرودگاه بیرون بگذارم، کاملاً مشخص شد، یمن کشوری فقیر و از جهات مختلف بسیار عقب مانده است. آن قضاوت آتی من و آنچه در طول یک هفته اقامت در آن کشور دیدیم کاملاً با هم منطبق بود.

غرض از ذکر این خاطره اینکه، مدتی است آقای ضرغامی، وزیر گردشگری بر خلاف رویه معمول دولت‌مردان ما که همیشه پیگیر اهداف بزرگ جهانی برای حل مشکلات بشریت هستند، بر هدف سر و سامان دادن به توالت‌های عمومی کشور تمرکز کردند. حالا که برای اولین بار، دولت‌مردی از فراز ابرها به زمین آمده و از پیگیری اهداف دست‌نیافتنی بزرگ جهانی دست کشیده و با تشخیص درست اولویت بر ضرورت حل مشکلی زمینی و شدنی تمرکز کرده، به جای تشویق و حمایت از این اقدام به جای او، بعضاً مورد تمسخر قرار می‌گیرد. شاه‌بیت حرف تمسخرکنندگان هم این است که آقای وزیر از انجام کارهای بزرگ ناتوان است، تمرکز خود را بر این هدف درپیتی گذاشته است!

تمسخرکنندگان مصداق ضرب المثل «الناس علی دین ملوکهم» هستند، چون معمولاً دولت‌مردان ما در پی اهداف بزرگ، جهانی، بی‌ارتباط با منافع ملی، دست‌نیافتنی، غیر قابل اندازه‌گیری،

یلدا و صبر شادمانه

امحسّن زبانی | اقتصاددان

گرمای بی‌موقع وسط زمستان عمل می‌کند: نهالهای نارس، انرژی و جوانه‌های امید نهفته در خود را آشکار می‌کنند و نگاه با یک یخبندان کوتاه و گذرا همه آن جوانه‌هایی که در درونشان میوه‌های شیرین آینده نهفته است از سرما پریز می‌شوند. صبر شادمانه، فقط جوانه‌های در معرض سرما را حفاظت می‌کند؛ زمستان را طولانی‌تر نمی‌کند.

سرما یلدا شب یلدا با دورهم بودن و گفت‌وگو کردن و بازخوانی تجربه‌های گذشته است که تحمل‌پذیر می‌شود و گرنه در جداسری و جدال، سرما پشت تک‌تک‌مان را خواهد شکست.

راستی ما که در آرزوی پایان یلدا، با کدام صبر شادمانه، با کدام گذشت بی‌بهره، با کدام لیختن، با کدام مدارا، با کدام احترام به حقوق دیگران، با کدام بخشیدن و با کدام مهربانی با حیوان و طبیعت به استقبال پایان یلدا و شکفتن بهار می‌رویم؟

من به پایان یلدا امیدوارم، چون نسل نورا سرشار از انرژی شکفتن می‌بینم. نسلی که بیش از همه نسل‌های پیشین خود، به حقوق بشر، به حقوق طبیعت و به حقوق حیوان اعتقاد دارد. نسلی که روداری‌اش حتی برای امثال من قابل هضم نیست. نسلی که با وجود برخی بد اخلاقی‌هایی که ناشی از جوانی و هیجان اوست، زندگی برایش مقدس است نه مرگ. این نسل، بهار را خلق می‌کند؛ اگر مدعیان رهبری‌اش، که همه از نسل‌های عقب‌مانده من و پیش از من هستند، او را به بیراهه نبرند و رهپایش کنند تا خود، رهبران خویش را خلق کنند.

و من این روزها نشستام و در آئینه آمار، فروریختن هیمنه سرما را می‌بینم، آن گونه که از گفتنش نیز هراس دارم.

امشب یلداست و من تقریباً و با احتمال نزدیک به صد (نه کاملاً صد) مطمئنم که فردا صبح، خورشید در سر می‌زند و طولانی‌ترین شب سال پایان می‌یابد و از آن پس، روزها بلند و بلندتر می‌شوند. اما البته از فردا تا رسیدن بهار و شکفتن شکوفه‌ها دستکم نود روز فاصله است و در این نود روز به احتمال زیاد دوره‌های کوتاهی از سرما و یخبندان‌های شدید را هم خواهیم داشت. اما اگر خود را بپوشانیم و گرم نگه‌داریم، بهار را می‌بینیم. و البته نوروز هم، تازه آغاز راه است؛ تا رسیدن به طولانی‌ترین روز سال و به بار نشستن درختان و رسیدن میوه‌ها، خیلی بیشتر باید صبوری کنیم. معتقدم در ایران ما نیز، با احتمال خیلی بالا و البته نه خیلی دیر، شب یلدا پایان می‌یابد. و مگر به چشم نمی‌بینیم که پایان آن آغاز شده است؟ اما این به معنی رسیدن به بهار توسعه و دموکراسی نیست. تا بهار توسعه و دموکراسی راه درازی در پیش است. حتی احتمال یخبندانی استخوان‌سوز را نیز باید داد، اما اگر هم باشد، خیلی کوتاه خواهد بود. هیچ زمستانی ماندنی نیست؛ هستی و زمان، رفتن زمستان را تضمین کرده‌اند.

«صبر شادمانه» پوششی برای محافظت از خویش در برابر یخبندان‌های سنگین اجتماعی و سیاسی است. آنان که عجله می‌کنند و به جای آخرین شب پاییزی می‌خواهند خیلی زودتر پایان شب یلدا را جشن بگیرند، نهال‌های نارس را به اشتباه می‌اندازند و آنان را در معرض خواسته‌ها و انتظارات شتابزده بهاری قرار می‌دهند. انتظارات غیرواقعی و شتابزده مثل

کارتون: توسو بور کوویچ-ایران کارتون